



# ÅRSBUDSJETT 2017 – DRIFT OG INVESTERING ØKONOMIPLAN 2017 – 2020

Kommunestyrets vedtak



NB! Tekstdel er ikkje endra frå rådmannen sitt framlegg



<b>HANDLINGSDEL HOVUDTREKK - RÅDMANNEN KOMMENTERER.....</b>	<b>3</b>
INVESTERINGAR.....	5
DRIFTSBUDSJETTET.....	7
<b>ORGANISASJONSKART .....</b>	<b>10</b>
<b>NØKKELTAL .....</b>	<b>11</b>
FOLKEVEKST OG STRUKTUR .....	11
<b>KOMMENTARAR FRÅ ORGANISASJONEN .....</b>	<b>13</b>
POLITISK.....	14
SENTRALADMINISTRASJONEN .....	15
RAMMEOMRÅDET BARNEHAGE.....	17
RAMMEOMRÅDET FOR SKULE .....	19
HELSE OG REHABILITERING MED FELLESTENESTER.....	21
BARNEVERN .....	26
PLEIE- OG OMSORG .....	27
HABILITERING.....	29
NAV .....	31
KULTUR .....	33
TEKNISK/NÆRING .....	35
VATN, AVLØP OG RENOVASJON (VAR) .....	37
SVEIO KYRKJELEGE FELLESRÅD.....	38
<b>FORDELING MELLOM RAMMEOMRÅDA .....</b>	<b>39</b>
<b>FINANS .....</b>	<b>43</b>
<b>ØKONOMIPLAN 2017-2020 –DRIFT.....</b>	<b>46</b>
BUDSJETSKJEMA DRIFT .....	46
INNTEKTER .....	48
UTGIFTER.....	49
VURDERING.....	49
<b>ØKONOMIPLAN 2017-2020 –INVESTERING .....</b>	<b>50</b>
BUDSJETSKJEMA INVESTERING .....	50



# Handlingsdel hovudtrekk - rådmannen kommenterer

## Årsbudsjett 2017, økonomiplan 2017-2020.

Rådmannen legg med dette fram årsbudsjett for 2017/økonomiplan for 2017 til 2020.

Investeringsplanen er langt meir ekspansiv enn denne har vore dei siste åra. I hovudsak skuldast det planlagt nybygg og rehabilitering av Sveio skule og eventuell bygging av ny symjehall i Sveio kommune. Driftsbudsjettet er relativt stramt.

Samla sett meiner rådmannen Sveio kommune har mange positive utviklingstrekk. Innbyggjaratalet har over mange år vore i sterk vekst; det har kome stadig fleire næringsetableringar i kommunen vår. Regionen vår har eit relativt sterkt næringsliv og sivilsamfunn.

Sjølv om mykje er bra, finn rådmannen likevel grunn til å trekke fram det ein vurderer som tre store utfordringar for Sveio kommune:

- 1) Investeringsplanane slik dei ligg føre vil belaste driftsbudsjettet for Sveio kommune monaleg i åra framover. Investeringsa i Sveio skule og særleg eventuell realisering av bygging av ny symjehall, kan vere krevjande på lang sikt. I og med at investeringane ikkje blir gjennomført med full kraft allereie frå nyåret 2017, og i og med at den kortsiktige renta er historisk låg, vil den finanzielle verknaden for 2017 vere relativt moderat. Det er likevel verdt å nemne at realiseringa av byggjeprosjektet ved Sveio skule vert sett i verk i 2017, og at den løpende kapitalbelastninga difor vil auke markant i løpet av året. Dersom rentene stig mot eit historisk sett meir normalt nivå, og dersom symjebassenget blir realisert, vil det medføre ytterligare behov for kutt og/eller auke i inntektene til kommunen.
- 2) Mottaket av flyktningar har auka i Sveio kommune. Signala framover er likevel langt meir forsiktige frå overordna mynde enn dei har vore tidligare. Sveio kommune har dimensjonert tenestene for ei kraftigare auke i mottaket enn dei 13 som IMDi nå signaliserer vil kome til kommunen i 2017. Auken er også grunna i venta mottak av einslege mindreårige, - som det nå ikkje vert noko av. Utfordringa framover blir å dimensjonere mottaks- og integreringsapparatet på ein slik måte at inntektene står i samsvar med utgiftene. Ennå er det stor uvisse knytt til situasjonen internasjonalt og nasjonalt. Rådmannen vurderer det som nødvendig å kome attende med sak om Sveio kommune si vidare oppfølging på dette felt.



- 3) Sveio kommune har hatt ei kostnadsauke særleg på pleie og omsorgseininga. Med sterk vekst i dei eldre aldersgruppene framover, er det særskilt viktig at ein politisk og administrativt planlegg for ei god, men også kostnadsmedviten eldreomsorg. Omgrep som «kvardagsrehabilitering», «heimebasterte tenester», «omsorgstrappa» og «velferdsteknologi» vil det vere særskilt viktige å fylle med konkret innhald når ein skal planlegge for eldretenester i framtida.

Summen av utfordringsbiletet presentert i det tre punkta over og andre forhold presentert lenger nede i teksten, gjer at kommunestyret må sjå på korleis ein vel mellom effektive og krevjande kostnadsreduserande tiltak og/eller at kommunestyret framover budsjetterer med høgare inntekter. Rådmannen viste også til dette i førra års budsjett *Økonomiplan for 2016-2019* som vart lagt fram i november 2015:

*«Summen av utfordringsbiletet gjer at ein tidleg i 2016 anten må planlegge effektive kostnadsreduserande tiltak for at dei skal ha verknad for 2017, alternativt at ein i økonomiplanarbeidet for 2017-2020 budsjetterer med høgare inntekter, då underforstått at eigedomsskatten vert auka....»*

Følgjande utviklingstrekk har også gjort seg gjeldande i 2016:

- Investeringsbehov og -nivå er ikkje redusert, snarare auka
- Det har kome behov for nye driftssatsingar
- Bortfall av estimerte inntekter innan finans. Mellom anna svekka inntekter gjennom inntektssystemet
- Ustabil/uklar flyktningsituasjon
- Økonomiske utfordringar innan pleie og omsorg og habilitering
- Kostnadsnivå for drift av barnehagesektor sett i høve til utrekna utgiftsbehov og økonomiske føresetnader

Nå er det nødvendig å gjøre viktige vegval slik at kommunen har ei sunn drift også framover. For 2017 rår rådmannen til å auke eigedomsskattesatsen frå 2,0 til 2,5 promille. I tillegg rår rådmannen også til å ikkje følgje opp kommunestyret si føring frå førra års budsjett (*Økonomiplan 2016-2019*), der botnfrådraget vart foreslått auka med kr 200 000 til kr 500 000 i 2017. Rådmannen rår til å halde botnfrådraget på kr 300 000 i 2017, slik som i 2016. Samla sett frigjer 2,5 promille og ikkje auke i botnfrådraget 3,8 millionar kroner ut frå dei føringar som låg i rammesak juni 2016.

Trass i denne auken i inntektene, er det berre lagt opp til eit netto driftsresultat på 4,75 millionar kroner i 2017. Dette inneber eit særskilt lågt budsjettert netto driftsresultat på 1% av sum driftsinntekter. KS og KMD rår til 1,75 % i netto driftsresultat av driftsinntektene. Med samla utfordringsbilete er det ikkje funne rom for å budsjettere i samråd med rammevedtak gjort av kommunestyret juni 2016. Rådmannen vil under og gjennom heile dette dokumentet kome inn på både investeringar og driftspostar som viser Sveio kommune si samla budsjettering med kommentarar for 2017 og ut økonomiplanperioden.



# Investeringar

Investeringar i anleggsmidlar er samla sett i 2017 på rundt 70 millionar kroner. Samla investeringar i økonomiplanperioden er på nær 200 millionar kroner.

Det var i 2016, og det vil også i 2017, vere eit mål å få framdrift og avklaringar på prosjekt/planarbeid i samsvar med vedteke budsjett. Det er framleis restanse i oppfølginga av allereie vedtekne investeringsprosjekt.

## **Sveio skule**

Det er i rådmannen sitt framlegg til investeringsbudsjett sett av 39,3 millionar kroner i 2017 til å gradere opp og utvide Sveio skule. Dette kjem i tillegg til allereie avsette midlar og 24 millionar krone som er sett av i 2018. Investeringsplanen er i samsvar med kommunestyrevedtak der det er sett ramme for investering på 94,6 millionar kroner. Anbod Sveio skule er ute p.t., og ein vil i etterkant av dette få avklart total kostnad.

## **Bustader for vanskelegstilte**

Det er til saman sett av 6,8 millionar kroner til bustader for vanskelegstilte.

Det er lagt inn 4,8 millionar kroner til bygging av fire bustader for vanskelegstilte. Dette ut frå ei utvikling av behov hos denne brukargruppa. Bustader bør plasserast på kommunal tomt i Løkjavegen, slik at personalet som følgjer opp eksisterande fire bustader for vanskeligstilte også kan følgje opp nye brukarar.

2 millionar kroner er sett av til kjøp av bustad berekna for familiarar.

## **Kyrkjelege føremål**

Det er sett av 4,85 millionar kroner til kjøp av kommunal del av soknehuset. Dette er i samsvar med tidligare kommunestyrevedtak.

Det er sett av 2,75 millionar kroner (i tillegg til tidlegare avsette 2,5 millionar kroner) til utviding av gravplass i Førde. Summen er kr 250 000 høgare enn skissert i økonomiplan 2016-2019.

Det er lagt inn 1,5 millionar kroner til rehabilitering av Førde kyrkje 2019. Tilstanden er ikkje vurdert som kritisk. Rådmannen har difor vurdert at av opphavleg 1,6 millionar kroner lagt inn i 2018 i økonomiplan 2016-2019 kan reduserast noko og flyttast eit år fram.

## **Næring**

Det er til saman sett av 3,45 millionar kroner til næringssføremål. Siste avdrag på lån til Ekrene Næringspark skjer i 2017 (0,95 millionar kroner). I tillegg er det lagt inn 2,5 millionar kroner til grunnlagsinvesteringar i næringsområdet. Dette er nødvendig for å legge til rette for sal av resterande ledige planerte kommunale areal. Ytterlegare løvvingar visa seg nødvendig for å gjera ferdig området.



### **Arbeidstilbod ved habiliteringseininga**

Det er sett av 3 millionar kroner til etablering av lokale for arbeids- og aktivitetstilbod for brukarar av habiliteringstenesta i Sveio kommune. I dag er det ikkje innandørs tilbod til denne gruppa. Kommunestyret sette i førre års budsjett av kr 500 000 til dette føremålet, ein sum rådmannen har vurdert og har presentert for HHO som for liten til å kunne etablere eit tenleg tilbod.

### **VAR-investeringar**

Det er sett av 2,36 millionar kroner i 2016 til VAR-investeringar. Dette inkluderer naudsynte investeringar i ny pumpestasjon frå Vikse til Rophus og råvaspumper ved Førde vassverk.

I langtidsplanen for 2018 til 2020 er det vist til behov for utbetring av røyrnettet i åra framover. Det er sett av 1 millionar kroner for kvart av desse åra. Kommunestyret må vere medvetne om at dette årlege behovet nok vil ligge der også i åra etter økonomiplanperioden.

### **Veg**

1,2 millionar kroner er sett av til asfaltering av kommunale vegar for 2017 og 1,5 millionar kroner er sett av for resten av åra i økonomiplanperioden.

### **Uteområde skule og barnehage**

Det er lagt inn kr 200 000 for kvart av åra 2017 til 2020 til å rusta opp uteområde for skule og barnehage. Det er viktig at desse midlane blir prioritert for å rette opp avvik og for å legge til rette for gode kommunale uteområde for skular og barnehagar.

### **Andre investeringsprosjekt i investeringsbudsjett 2017:**

- IKT er gitt ei årleg løyving på 1 millionar kroner for åra 2017 til 2020
- Skifte tak på gamle delen av Førde skule på 1 millionar kroner (tryggleiks- og bevaringsmessige årsaker).
- Utbetring Rophusveg kr 300 000 (jamfør sak i HTN 5. september)
- Trafikksikringstiltak generelt kr 750 000
- Bytte traktor kr 600 000. Innsparing vedlikehaldsutgifter kr 40 000 lagt inn på driftsbudsjett
- Leikeapparat/leikepark utanfor kommunehuset kr 500 000
- Grunnlagsinvesteringar på kommunale eigedommar kr 400 000
- Kommunale leikeplasser tryggleik kr 200 000
- Brannsikring Ørevik kr 200 000
- Personleg verneutstyr til brannmannskap kr 600 000

### **Store investeringsprosjekt som ikkje er med i 2017/som er utsett:**

I samsvar med status i framdrift for barnehagebruksplanen, der det ikkje ligg føre endelege politiske vedtak, finn rådmannen det naturleg å skyve på planlegging og investering i ny barnehage. Planleggingsmidlar ligg inne i 2018, medan investeringsmidlar ligg inne i 2019 og 2020.

Investeringsmidlar til symjehall er også skyve på. Dette då forprosjekt vil verte arbeidd med fram til 15.1.2017, med politisk handsaming våren 2017.



Kortholsbane i Sveio golfpark er utsett til 2018/2019. Rådmannen vil understreke at tala som ligg inne i investeringsplanen for prosjektet ikkje er kvalitetssikra. Mest truleg er kostnaden høgare enn skissert. Eit eventuelt ønskje om å realisere dette prosjektet, og korleis dette kan vera mogleg, må difor først skje gjennom ei utgreia sak til kommunestyret.

Rådmannen foreslår å skyve på midlar til Håvåsen 3. Kommunen er kome i gong med reguleringsprosess av Sveioåsen 3 (som kommunestyret allereie har løvd midlar til), men det er naturleg å vente på denne prosessen noe meir før ein går vidare med Håvåsen-prosjektet.

Det er gitt fleire innspel til investeringar frå Sveio brann- og redningsvesen. Mellom anna er det løfta fram behov for tankbil og ekstra sett med kler til brannmannskap. Rådmannen vurderer det til at investeringar innan brann og redning i hovudsak må vente til kommunen går inn i eit felles interkommunalt brannvesen på Haugalandet. Eit unntak her er kr 600 000 sett av til personleg verneutstyr til brannmannskap.

Mange investeringsinnspel er ikkje tekne med i planen eller er utsett i økonomiplanperioden. I tillegg er den økonomiske storleiken på ei rekke investeringsprosjekt redusert.

## Driftsbudsjettet

Ut over nøkkeltala presentert tidligare i denne kommentaren, er det verdt nemne at rådmannen har sett av kr 5 356 000 til avsettingar. Derav:

- Disposisjonsfond kr 2 125 000
- Bundne fond (VAR og breiband ) kr 2 340 000
- Overført til investering KLP kr 900 000

I rammene som vart lagt av kommunestyret i juni fekk rammeområda 2,0 % kompensert for løns- og prisvekst. Etter at statsbudsjettet er klart og etter ei grundig analyse av utfordringsbiletet for driftsområda, meiner rådmannen at ein no bør fordele ytterligare midlar. Under vert rammeområda presentert i samsvar med storleik overføring/ utfordring:

### Oppvekst skule

Oppvekst skule er tilført 2,3 millionar kroner. Dette skuldast i all hovudsak auke i budsjett knytt til mottak av flyktninger (2,05 millionar kroner). Kr 250 000 er sett av til utskifting av PC-er for lærarane.

### Pleie og omsorg

Rammeområdet har fått ei auke på kr 1 785 000. Dette er i samsvar med sak frå september 2016. Rådmannen innstiller på å grovt sett vidareføre gjeldande budsjetttnivå inn i 2017.



### **Habilitering**

Habilitering har fått ei auke med kr 1 130 000. Dette grunna lågare inntekter enn venta frå staten.

### **Sentraladministrasjonen**

Sveio kommune gjorde i september vedtak om å starte opp med LEAN frå 2017. Til denne satsinga er det (jamfør sak til PSU september 2016) trengst friske midlar for å få nødvendig moment. Rådmannen har i samsvar med politisk sak i september foreslått å sette av kr 350 000 til LEAN i 2017. Kr 50 000 er tilført sentraladministrasjonen for å kompensere for ei auke i administrative kostnader for sentraladministrasjonen knytt til opning av soknehuset.

Ramma til sentraladministrasjonen er samla sett auka med kr 400 000. Det er gjort omprioriteringar innan ramma for å løyse andre utfordringar på ulike ansvar.

### **Politisk**

Politisk rammeområde er tilført kr 400 000. Dette er gjort med tanke på å avvikle val i 2017, samt for å imøtekome økonomisk utfordring med utbetaling av verdibrev.

### **Helseavdeling med fellesstenester**

Helseavdeling med fellesstenester er tilført kr 170 000 for å styrke stab-/ støttefunksjonane til kommunalsjef for helse og omsorg.

### **NAV med flyktning**

NAV er tilført kr 1 500 000 som skal nyttast til styrking av mottaksapparatet samt til auke av introløn. Rådmannen viser her til sterke budsjetttauke for 2016 inkludert i revidert budsjett. Flyktningmottaket ser ut til å verte redusert i høve til tidlegare føresett. Det vil vere nødvendig å fremje sak i 2017 for å tilpasse drift til det nivå som ser ut til å vere realistisk framover.

### **Kultur**

Kultur er tilført kr 350 000 for å ta høgde for at det statlege tilskottet til frivilligsentralar nå skal finansierast gjennom kommunen.

### **Oppvekst barnehage**

Oppvekst barnehage har fått ei auke i sine rammer på kr 225 000. Tilskott til private barnehagar ser ut til å bli om lag kr 330 000 lågare i 2017 enn det som følgjer av løns- og prisvekst. Nødvendig auke i utgifter følgjer mellom anna av nye reglar frå 2016 med gratis kjernetid og auka høve for redusert brukarbetaling for enkelte grupper. Forholdet mellom barn som kommunen betalar for i andre kommunar og barn kommunen får betalt for av andre kommunar gir også negative økonomiske verknader.

### **Teknisk**

Rammeområde Teknisk er tilført kr 150 000 som følgje av auka utgifter til etablering av drift av soknehuset. Rådmannen viser elles til rammeområdet sine budsjettkommentarar. I 2017 vil rammeområde få utfordringar knyt til etablering av nytt interkommunalt brannvesen. Det skal gjennomførast tunge planprosessar og infrastruktur i kommunen skal vedlikehaldas.



### **Barnevern**

Barnevern har ikkje fått endring i sine rammer. Rådmannen viser her til barnevernet sin budsjettkommentar, der utfordringsbilete for tenesta blir presentert.

### **Kyrkja**

Rådmannen har ikkje funne rom for å tilføre kyrkja meir midlar ut over dei 2,0 % som vart tilført i rammesaka i juni 2015. Ein viser her til kyrkja sin budsjettkommentar.

### **Ryvarden KF**

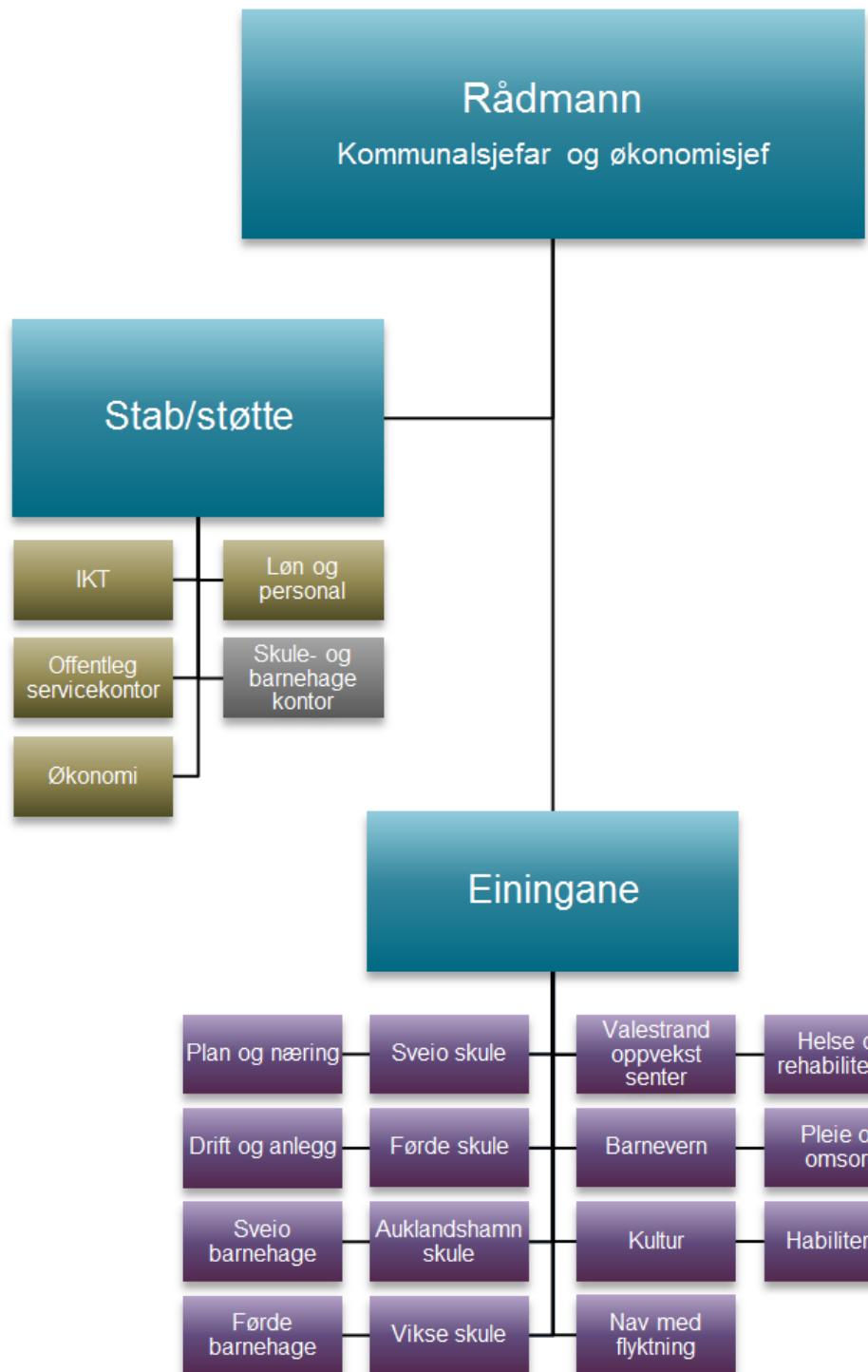
Ryvarden KF har ikkje fått endring i ramma ut over tilførte 2,0 % i rammesaka for juni 2015.

### **Tilleggsloyvingar**

Rammeområde Tilleggsloyvingar er redusert med kr 400 000. Dette er gjort då det ikkje er hovudoppgjer i 2017. Det er likevel verd å merke seg at det er eit stort overheng frå 2016.



# Organisasjonskart



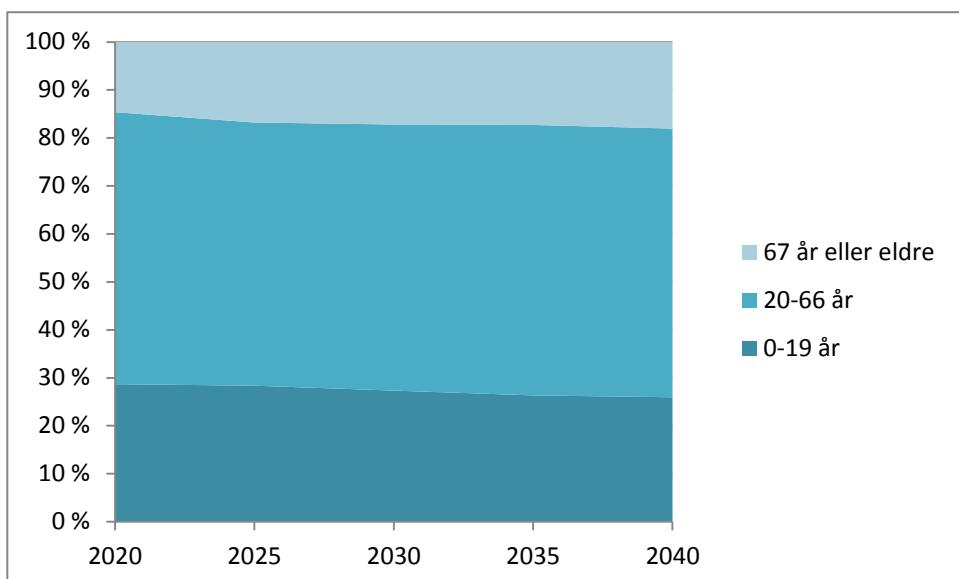


# Nøkkeltal

## Folkevekst og struktur

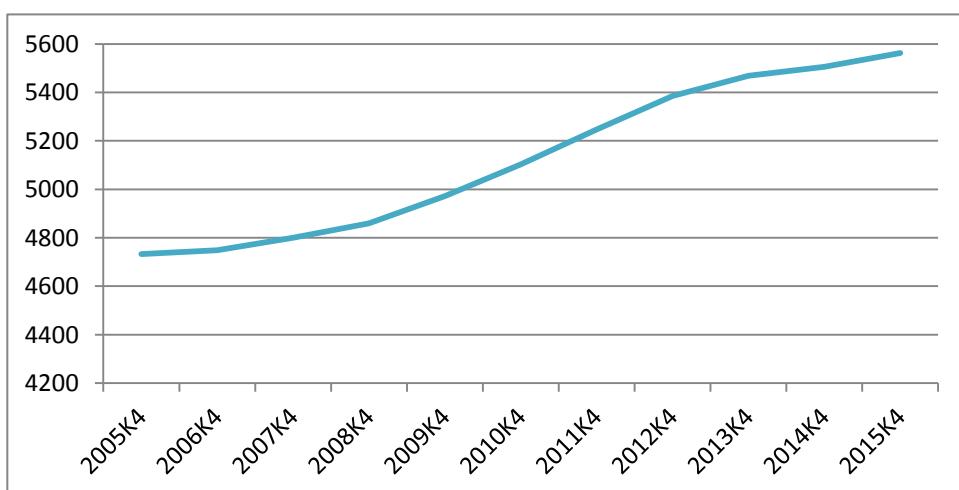
### Folkevekst

Sveio kommune er ein kommune i vekst. Vekst i folketal vil som regel føra til auka behov for kommunale tenester. Dette påverkar kommuneøkonomien på både kort og lang sikt.



Figuren til venstre viser venta utvikling i befolknings- samansetnad for Sveio kommune. Tala er basert på Statistisk Sentralbyrå sitt middelalternativ for nasjonal folkevekst.

SSBs middelalternativ viser at Sveio kommune kan rekna med eit innbyggjartal på 8 400 1.1.2040, mot 5 563 innbyggjarar 1.1.2016.



Tabellen til venstre viser at Sveio kommune har hatt ein kraftig auke i talet på innbyggjarar dei siste 10 åra.

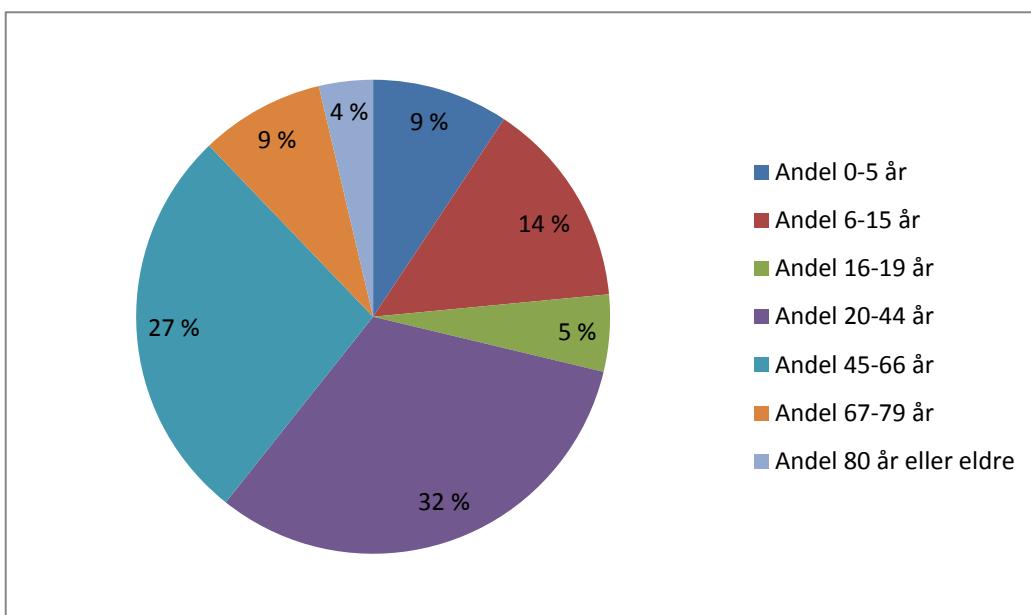


## Befolkningsstruktur

For kommuneøkonomien er det interessant å sjå på korleis befolkninga er samansett i kommunen. Strukturen seier noko om behovet for kommunale tenester og i kva sektorar behovet er størst.

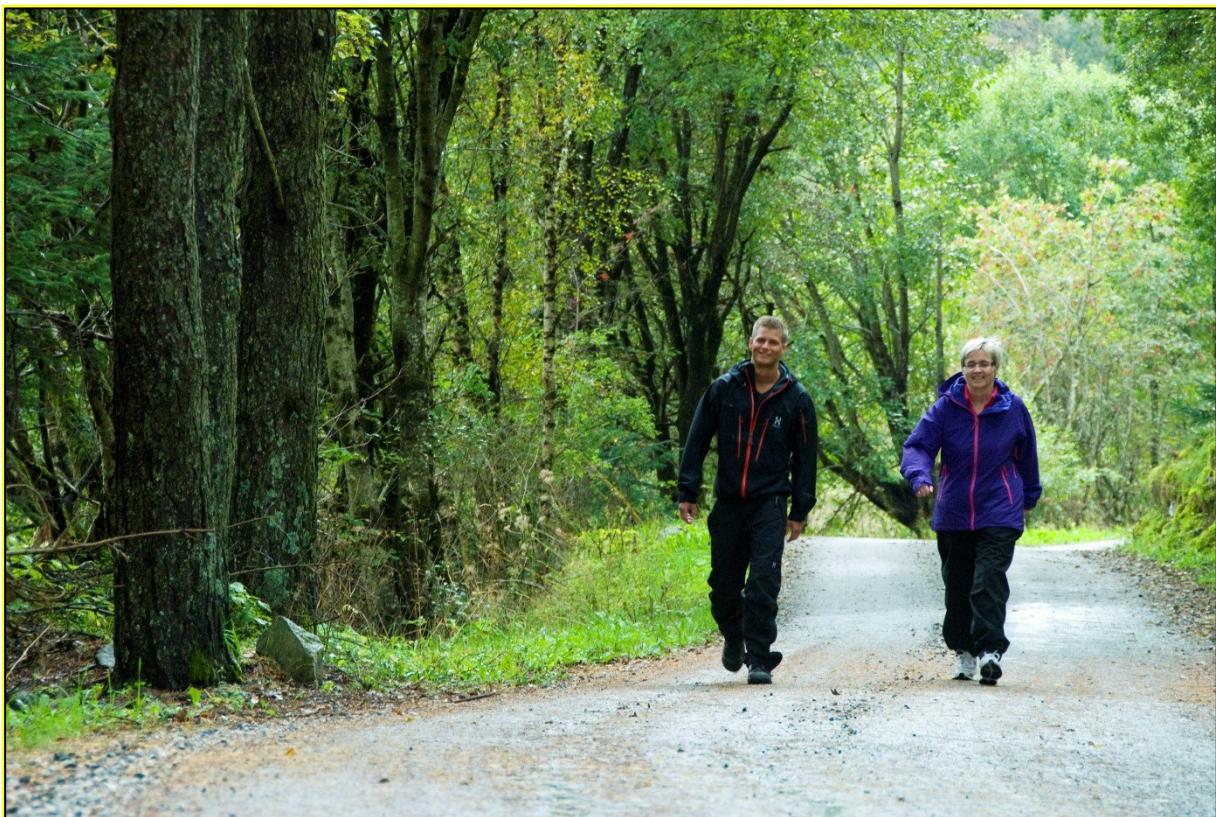
Diagrammet nedanfor viser befolkningsstrukturen i 2016 for Sveio kommune.

Diagrammet viser at 23 % av innbyggjarane i Sveio er i skule-/barnehagealder. 13 % av innbyggjarane er 67 år og eldre. For Noreg totalt sett er 19,1 % av innbyggjarane i skule/barnehagealder, og 14,3% innbyggjarane er over 67 år.





## Kommentarar frå organisasjonen





# Politisk

## Tenester og oppgåver

2017 – Stortings- og Sametingsval  
2018 – Budsjettår utan val  
2019 – Kommunestyre- og fylkestingsval

## Mål

- Førebu saker og gjennomføre møter for
  - Kommunestyre – 7 møter - 25 medlemmer
  - Formannskap – 10 møter – 7 medlemmer
  - Hovudutval oppvekst/kultur – 7 møter - 7 medlemmer
  - Hovudutval teknisk/næring – 7 møter – 7 medlemmer
  - Hovudutval helse/sosial – 7 møter – 7 medlemmer
  - Eldreråd – 4 møter – 5 medlemmer
  - Råd for funksjonshemma – 4 møter – 4 medlemmer
  - Viltnemnd – 3 møter – 5 medlemmer
  - Partsamansett utval – 2 møter – 10 medlemmer
  - Sakkyndig takstnemnd – 3 møter - 3 medlemmer
  - Sakkyndig ankenemnd – 3 møter - 3 medlemmer
  - Andre møter og utval etter behov
  - Utdeling av verdibrev til alle elevar som går ut av grunnskulen

## Planlagde tiltak

- Vidareutvikle kommunen som "ein god kommune å bu i"
- Kommunestyremøter overført "på nett"
- Gjennomføre årleg budsjettsamling
- Delta i prosessar om kommunereform

## Utfordringar

- Arbeid med kommune- og regionreform
- Ha strategi på å oppretthalde gode tenester og at Sveio kommune framleis er ein attraktiv kommune
- Komme i mål med planlagde tiltak
- Løyse inn verdibrev



# Sentraladministrasjonen

Sentraladministrasjonen består av følgjande einingar: offentleg servicekontor, IKT, økonomikontoret m/ skatt, eigedomsskattekontoret, løn- og personalkontoret, lærlingar og rådmann.

## Tenester og oppgåver

Offentleg servicekontor (OSK) driv kommunen sin resepsjon/sentralbord og står for posthandtering og arkivtenester. OSK handsamar saker innan startlån, bustadtilskot og ulike løyver (parkering, sal, servering, skjenking). Servicekontoret administrerer utleige av kommunale bustader og sal av kommunale tomter. Planlegging og gjennomføring av kommune- og stortingsval ligg også til OSK.

IKT leverer data- og kommunikasjonstenester til dei kommunale einingane, samarbeidspartnarar og innbyggjarar. Tenestespekteret er omfattande og varierer innan dei ulike fagområda som omsorg, skule, kultur, teknisk og administrasjon.

Den teknologiske utviklinga dei siste åra har vore formidabel. Dette gir nye moglegheiter til utvikling. Samstundes aukar kompleksiteten og krava til tilgjenge til løysningane.

Økonomikontoret gir leiinga, politikarane og einingane i kommunen mest mogleg korrekte budsjett-, rekneskaps- og KOSTRA - tal, som grunnlag for økonomisk planlegging og styring. Avdelinga gjer råd og rettleiing til dei ulike einingane innanfor områder der den har spisskompetanse. Økonomikontoret fører og avsluttar rekneskapen for alle deler av kommunen, samt Kyrkeleg Fellesråd, kommunale føretak og to legat. Avdelinga handsamar innkomande fakturaer, fakturerer og krev inn kommunale krav. Skatteoppkrevjaren krev inn skatt og avgift, fører skatterekneskap og sørger for kontroll av arbeidsgjevarane i kommunen. Drift av eigedomsskattekontoret er også skatteoppkrevjaren sitt ansvar.

Lønn- og personalkontoret gir støtte til einingane i personalspørsmål og ha spisskompetanse innan sentralt lov- og avtaleverk. HMS-arbeidet i kommunen er lagt til kontoret og arbeid knytt til dette og vernearbeid/planar er viktig og krevjande. Kontoret har ei aktiv rolle i oppfølging av sjukemelde arbeidstakrarar. Det er eit tett og godt samarbeid med SOS international (bedriftshelsetenesta) og med IA-rådgivaren ved NAV. Kontoret deltar og er sekretær i tilsettjingssakene og deltar i vanskelege personalsaker. Kontoret samarbeider med fagorganisasjonane i spørsmål som gjeld dei tilsette. Ansvaret for og arbeidet med dei lokale forhandlingane er lagt til kontoret. Det arbeidet er utfordrande og arbeidskrevjande. Lønn- og personalkontoret deltar i eit interkommunalt rekrutterings-/omdømmeprosjekt på Haugalandet. Kontoret er og med i eit interkommunalt lærlingsamarbeid og deltar i nettverk for personalkontor både i Sunnhordland og Nord-Rogaland. Elles deltar ein i nettverk for lønnsmedarbeidarar. Kontoret har ansvar for lønnsutbetaling til alle tilsette i kommunen, Sveio kyrkelege fellesråd samt Ryvarden Kulturfyr KF samt innkrevjing av refusjon frå NAV trygd. Kontoret har og saksbehandling i høve dei ulike pensjonsordningane for tilsette.



## Mål for sentraladministrasjonen

- Ha brukaren i sentrum
- Gje innbyggjarane god tilgang til informasjon og tenester på ein stad. På denne måten blir nærmiljø og lokalsamfunn ivaretake.
- Framleis utføra oppgåver effektivt og med høg kvalitet.
- Innarbeida gode og effektive rutinar for samhandling internt og med andre gjennom; forbetring, fornying og forenkling
- Oppretthalda/vidareutvikla tilbod til tilsette, resultateiningar og fagorganisasjonar.
- Inntak av lærlingar for å sikre rekruttering, kompetanse, samt heve omdømme til kommunen.
- IKT skal vidareutvikla og drifta kommunen sine data- og kommunikasjonssystem på en kostnadseffektiv og rasjonell måte, med fokus på stabilitet og driftstryggleik.

## Planlagde tiltak

- Gjennomføre interne kurs med det siktemålet å auka kompetansen til einingane
- Utarbeide og systematisere dei ulike rutinebeskrivingane.
- Vidareutvikla og forbetre nettstaden
- Arbeide vidare med innføring av fullelektronisk arkiv
- Arbeide for effektivisering, mellom anna gjennom bruk Lean
- Utvide fiberinfrastrukturen, samt fornye nettverksinfrastrukturen
- Vurdere nye tryggleiksalternativ

## Utfordringar

- Å halde på kompetanse og sørge for kompetanseheving og kompetanseoverføring
- Å vera oppdaterte på lovar og anna regelverk frå sentrale styresmakter.
- Å oppretthalda servicenivået til tilsette og leiarar
- Utarbeide nye og betre rutinebeskrivingar
- Betre samarbeidet informasjonsflyten mellom alle avdelingane på kommunehuset, for gje publikum god service.
- Sikra nødvendig IKT-kompetanse hos brukarane og oppdatert kompetanse ved IKT-kontoret





# Rammeområdet barnehage

## Tenester og oppgåver i rammeområde

- Kommunen har plikt til å gje alle barn med lovfesta rett og som er busett i Sveio kommune ein barnehageplass.
- Kommunen skal som barnehageeigar bidra til at barnehagane driv ei teneste i samsvar med *Lov om barnehagar* og *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*.
- Kommunen har som barnehagemynde ansvar for tilsyn av både kommunale- og private barnehagar, interkommunalt og i enkeltsaker lokalt.
- Rammeområdet har ansvar for spesialpedagogisk hjelp på førskuleområdet. Sveio kommune har eit eige ressursteam beståande av spesialpedagogar og logoped som arbeider førebyggjande og med tidleg innsats.
- Kommunalt tilskot til private barnehagar. Sakshandsaming.
- Koordinere lokalt og delta aktivt i ulike regionale samarbeidstiltak som Forum for oppvekst i Sunnhordland, PPT, og Haugalandsløftet.

## Mål

- Skapa eit godt pedagogisk miljø som gir kvart barn gode utviklings- og aktivitetsmoglegheiter i nær forståing og samarbeid med heimen
- Skapa eit inkluderande og trygt miljø i barnehagen med nulltoleranse for mobbing og utesenging
- Bli enda betre på våre satsingsområder: Matte-fysikk-natur og teknikk (Sveio), uteleiken og språkstimulering (Førde) og språk, tekst og kommunikasjon gjennom leik (Valestrand).
- Språkutvikling: Fremme alle barn si utvikling, både intellektuelt, sosialt og kulturelt, gjennom aktiv bruk av språket. Gje våre framandspråklege barn eit godt utgangspunkt i norskpråket før skulestart
- Nykomne flyktningbarn blir tatt godt imot, i nært samarbeid med flyktningkonsulent.
- Eit arbeidsmiljø som er utviklende og godt for våre tilsette
- Sikra ei tilfredsstillande kompetanseutvikling for personalet gjennom etterutdanning og vidareutdanning i samarbeid med mellom anna Forum for oppvekst i Sunnhordland
- Fortsatt prioritere tidleg innsats, jamfør Folkehelseprofilen til kommunen

## Planlagde tiltak

- Språkløyper gjennom språkkommuneprosjekt
- Vidare satsing på kompetanseutvikling i barnehage gjennom prosjektet «Være sammen».
- Systematisk vurderingsarbeid i barnehagane. *Vurderingsløypa* blir nytta for å fremje refleksjon over eigen praksis, sikra kvalitetsutvikling, medverknad og organisasjonslæring.
- Kurs, nettverk og andre kompetanseutviklingstiltak i samarbeid med FOS, Haugalandsløftet og lokalt; Være Saman, biologi- og språkprosjekt (Sveio).



## Utfordringar:

### Hovudutfordringar 2017:

- Sveio kommune har små kommunale barnehagar og det er det vanskeleg å drive effektivt. Kostnadseffektiviteten i dei kommunale barnehagane har direkte påverknad på utbetaling av tilskot til dei private barnehagane. I Sveio kommune går det tre gonger så mange barn i private barnehagar som i dei kommunale. Dette gjer effektiviteten i dei kommunale endå meir sentral med tanke på den generelle ressursbruken knytt til barnehageområdet. Barnehagebruksplanen (ikkje vedtatt) viser at endringar i barnehagestrukturen kan effektivisere drifta.
- Valestrand Oppvekstsenter og Sveio barnehage har gamle bygningar og det er behov for ein del vedlikehald og å gradere opp. Det er og trong for oppgradering av utearealet i alle dei kommunale barnehagane. Barnehagebruksplanen (ikkje vedtatt) seier noko om ønska strukturendring for barnehagesektoren og trong for oppgradering av barnehagane.
- I overkant av 96 % av kostnadene for barnehageadministrasjon er knyta til lovpålagte oppgåver (tilskot til private barnehagar, redusert betaling, gratis kjernetid, søskenmoderasjon, PPT). Lovpålagte endringar i moderasjonsordningene for foreldrebetaling har gitt høgare kostnader i 2015 og 2016. Per august 2016 er det færre barn frå andre kommunar som går i barnehage i Sveio (gjestebarn). Det er omrent like mange barn totalt i dei private barnehagane. Det vil seie at det må betalast tilskot for like mange barn som tidlegare, men refusjonsinntekta for gjestebarn er redusert. Med bortfall av desse inntektene er det vanskelig å få budsjettet for barnehageadministrasjon til å gå i balanse.





# Rammeområdet for skule

## Tenester og oppgåver i rammeområde:

- Gjennom lovverket blir barnehagar og skular gitt eit spesielt ansvar for å fremja folkehelsa. Ved å betra kvaliteten i barnehagar og skular kan oppvekstkåra til barn og unge styrkast og gi eit godt fundament for seinare utdanning og arbeidsliv.
- Gi barn og unge ei opplæring i samsvar med opplæringslova.
- Følgja opp læringsmiljø og læringsresultat i skulane gjennom lokale og nasjonale styringssystem.
- Sikra ei god kompetanseutvikling for personalet gjennom etterutdanning og vidareutdanning i samarbeid med Forum for oppvekst i Sunnhordland, ulike universitet- og høgskolemiljø og nasjonale kompetansesentra.
- Koordinera lokalt og delta aktivt i ulike regionale samarbeidstiltak som Forum for oppvekst i Sunnhordland, PPT, Haugaland skule og arbeidsliv og Haugalandsløftet.
- Planarbeid, tilstandsrapport og sakshandsaming for politisk nivå.
- Skuleskyss: Lovverk, organisering, økonomioppfølging og sakshandsaming.
- Sakshandsaming, organisering og gjennomføring av spesialundervisning.
- Skuleplassar i andre kommunar for barn frå Sveio: Vedtak om spesialundervisning, fakturaarbeid, systemarbeid.
- Opplæring for barn og unge med minoritetspråkleg bakgrunn.
- Vaksenopplæring etter introduksjonslova og grunnskulelova.
- Tilbod om SFO

## Mål

- Skular og SFO skal leggja stor vekt på å skape eit inkluderande og trygt læringsmiljø med nulltoleranse for mobbing og utesettenging.
- Skulane skal ha fokus på kvalitet og læringsutbytte.
- Skulane skal leggja vekt på god språkutvikling, god leseutvikling og gode ferdigheter i grunnleggjande dugleikar.
- Velkomstklasse og vaksenopplæring skal bidra til ei god integrering .

## Planlagde tiltak

- Gjennomføre tiltaka som inngår i styringssistema for skulane
- Følgja opp "Kvalitetsplan for barnehagar og skular»
- Sikra ei god vidareføring av skuleutviklingsprogramma Språkløyper, RESPEKT, Trivselsprogrammet (elevar som aktivitetsleiare), vurdering for læring (VFL) og Ungdomstrinn i utvikling (UiU).
- Kurs, nettverk og andre kompetanseutviklingstiltak i samarbeid med FOS, Utdanningsdirektoratet og ulike universitets-og høgskolemiljø og lokalt i kommunen.
- Utarbeida skulebruksplan for administrativ og politisk handsaming.
- Two Teachers: 1.-4.trinn på Sveio skule deltar i eit 4-årig forskningsprosjekt. Det er Universitetet i Stavanger som står bak prosjektet.
- Utbygging og renovering av Sveio skule og Førde skule.

## Utfordringar

- Lønsoppgjeret for 2016 utløyser høgare lønsauke for dei tilsette i skuleverket enn tillegget på 2,0 % på rammene for 2016. I kombinasjon med auke i elevtalet skapar dette ein utfordrande økonomisk situasjon for skulane, spesielt gjeld dette Sveio



skule og Vikse skule. Som eksempel bør nemnast at Sveio skule til tross for auke i elevtalet har redusert talet på stillingar med 7,9 frå hausten 2015 til hausten 2016. I tillegg må skulen redusera med ein reinhaldarstilling i 2017 for å halda seg innanfor den tildelte økonomiske ramma.

- Alle skulane melder om store utfordringar med å sikra drifta innan den tilgjengelege ramma. Det er trøng for fleire delingstimar i fag som engelsk, norsk og matematikk for å førebyggja at fleire elevar vil ha trøng for spesialundervisning seinare i skuleløpet.
- Ein stor del av datamaskinane til lærarane er nå så gamle at dei må skiftast ut. Driftsbudsjettet er styrka med kr 250 000 årleg i økonomiplanen. Datamaskinar til fleire elevar i vaksenopplæring, er også eit økonomisk løft som det er utfordrande å finna rom for.
- Vaksenopplæringa i Førde gir tilbod etter introduksjonslova. Talet på elevar er aukande. Det har vore ei utfordring å dekka det meste av lønskostnadane ved hjelp av refusjonar frå staten.
- Fleire og fleire vaksne utløyser rett til opplæring etter opplæringslova. Så langt kjøper ein skuleplass til desse elevane av Haugesund kommune.





# Helse og rehabilitering med fellestenerester

## Tenester og oppgåver

Tenesteområdet og tenesteproduksjonen er regulert av ei rekke lovar og forskrifter.

Følgjande lovar med tilhøyrande forskrifter er dei mest aktuelle:

- Lov om helse og omsorgstenester i kommunane
- Lov om sosial- og velferdsordningen i NAV
- Pasientrettighetsloven
- Lov om spesialisthelsetenesta
- Lov om vern mot smittsame sjukdomar
- Lov om helseforetak med forskrifter til lova
- Lov om helsemessig og sosial beredskap
- Forvaltningsloven
- Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern
- Lov om helsepersonell

Det er 5 ulike rammeområde knytt til helse og omsorg:

- Fellestenerester –SLT – Tenestekontor – Helse og rehabilitering
- Barnevern
- Pleie og omsorg
- Habilitering
- NAV med flyktningavdeling

Tenesteområda omhandlar tenesteproduksjon som skal dekke grunnleggjande og livsviktige behov forutan det førebyggjande arbeid. Det skal sikrast gode oppvekstvilkår for barn og unge for m.a. å sikre ei god folkehelse slik at sjukdom ikkje oppstår.

## Mål

- Sikre rett teneste til rett tid – innafor vedtekne budsjettrammer
- Sikre at tenesteproduksjonen er kostnadseffektiv
- Gi brukar ei aktiv rolle ved utforming av tenestene – også med tanke på at eigne ressursar vert nytta fullt ut til beste for eit verdig og sjølvstendig liv
- Styrke kompetansen til tenesteytar
- Forbetre leiingskompetanse og organisasjon med basis i dei verdiar som ligg til grunn for kommunen si drift
- Følgje med og kontrollere/evaluere tenesteproduksjon og –kvalitet
- Sikre eit godt samarbeid med det frivillige apparat om tenesteproduksjon

## Planlagde tiltak

- Følgje opp dei bestillingar som ligg i overordna plan for helse og omsorg. Revidere delplanar i sektoren
- Ferdigstille utgreiing av eventuelle fellesløysingar for legevakt og etablering av Ø-hjelppssenger
- Framleis fokus på å sikre ei balansert drift ved Sveio Omsorgssenter – med vekt på arbeid med rekruttering av kompetanse og etablering av balanse mellom driftsnivå budsjettrammer
- Forbetra arbeidstilhøva og IA-arbeidet slik at fråvereprosenten blir redusert. Særleg



gjeld dette i pleie og omsorg og butiltak for funksjonshemma - der utviklinga har vore negativ. Det er likevel verdt å merke seg at fråvereprosenten likevel ligg under landssnittet.

- Sørgje for god sjukepleiar-rekruttering i pleie og omsorg.
- Skape gode arbeids- og aktivitetsarenaer for funksjonshemma i eigna lokale med tilstrekkeleg og kompetent bemanning
- Det er eit mål å kunne drive folkehelsearbeidet i tråd med sentrale føringer.

### Utfordringar

Største utfordringa for rammeområdet vil bli å kunne tilpasse tenestenivå og -kvalitet til den løyvde budsjettramma. Det er ønskje om mobilt journalsystem for heimebaserte tenester. Det er trong for kompetanse innafor kreftomsorg og ergonomi. Desse satsingane er det ikkje funne rom for i budsjett 2017. Lokaliteter til å gi kommunal avlasting er i dag nytta fullt ut. Det er trong for å løyse dette.





## Helse- og rehabilitering

Helse- og rehabilitering gir følgjande tenester: Helsestasjon, skulehelse, jordmor, fastlegeordning, kommuneoverlege (bl.a. smittevern, miljøretta helsevern og tilsynslege sjukeheim), legevakt, psykisk helse, butiltak for vanskelegstilte, fysioterapi, hjelpemiddel.

## Sveio helsestasjon

### Tenester og oppgåver

Helsestasjonane og skulehelsetenesta i Sveio skal arbeide helsefremjande og primærforebyggjande blant familiar med barn og unge. Dette blir gjort i form av generelle og målretta undersøkingar, vaksinasjonar, heimebesøk, samtaler og rådgiving individuelt og i grupper. Dei gravide skal ha tilbod om oppfølging i svangerskapet av jordmor.

Helsestasjonen skal vere ei brukarvenleg teneste. Helsesøsterenesta har oppgåver på brei front med å fremje ei god folkehelse for innbyggjarane i kommunen. Det vert arbeid tverrfagleg m.a. ansvarsgrupper for å sikre gode og koordinerte tenester til brukaren.

## Mål

- Gi brukarane av tenesta best muleg hjelp i samsvar med gjeldande lov og forskrifter.
- Helsestasjonen skal vere ei brukarvenleg teneste for dei gravide, småbarnsforeldre, elevar/ungdommar og deira foreldre.
- I rettleiingsgrupper styrke og bevisstgjere småbarnsforeldra i forelderrolla.
- Helsestasjonen skal oppretthalde dagens høge dekningsgrad på m.a. vaksinasjon i barne- og skulealder og deltaringsprosenten for foreldrerettleiings-gruppene.
- Helsestasjonen skal arbeide tverrfagleg/tverretatleg for å betre tenesta til brukaren.
- Helsestasjonen skal vera ein god arbeidsstad der alle tilsette får fagleg utvikling.

## Planlagde tiltak og investeringar

- Gjennomføre lovfesta helsekontollar og vaksinasjon til alle sped-, småbarn og skuleelevar i Sveio.
- Gi råd/rettleiing og ekstra oppfølging til dei brukarane som har behov for det.
- Jordmora vil halde fram med jordmorteneste til gravide og prevensjonsundervisning til elevane i 9. klasse.
- Vidareutvikle foreldrerettleiings-gruppene.
- I samarbeid med psykiatrisk sjukepleiar drive vidare samtalegrupper i skulen.

## Utfordringar

- Oppretthalda og vidareutvikla tenestetilbodet i tråd med nasjonale føringer og lokale tilhøve. Sveio er ein kommune i vekst, og det merkast og på tal fødslar og barn i målgruppa.



## Fellesutgifter, legekontora, legevakt og miljøretta helsevern

### Tenester og oppgåver

Gjeld fellesutgifter, fastlegeteneste, legevakt, miljøretta helsevern, smittevernlege, turnuslege, skule- og helsestasjonslege, tilsynslege SOS, førebyggjande medisin og administrasjon. I 2012 fekk ein 2 kommunalt tilsette legar som saman ivaretok Sveio legekontor, kommuneoverlegeoppgåver, tilsynslegeoppgåver og legevakttoppgåver.

### Mål

- Fastlegetenesta og legevakta skal halde høg kvalitet og vere produksjonseffektiv.
- Vidareutvikle det elektroniske samhandlingssystem, inkludert nytt nasjonalt nødnett.
- Styrking av kommuneoverlegefunksjonen.
- Fortsetja implementering av samhandlingsreforma.

### Planlagde tiltak og investeringar

- Vidareutvikla struktur, innhald og samarbeid med andre for den nye kommunale legetenesta.
- Utgreiing, planlegging og utvikling av tiltak og tenester i samband med samhandlingsreforma, som inkluderar legevakt og ØH (kommunal øyeblikkelig hjelp døgnopp hold). 1. sept. 2015 gjekk Sveio kommune inn i eit nytt midlertidig interkommunalt legevaktssamarbeid med Haugesund, Tysvær, Bokn, Utsira og deler av Karmøy kommune. Legevakta er plassert i Haugesund kommune, som også er vertskommune. Hausten 2016 vil utgreiing av eit permanent interkommunalt legevaktssamarbeid med dei ovanfor nemnde kommunane vere ferdigstilt.
- Ein vil og søker å få til eit interkommunalt samarbeid innan miljøretta helsevern, saman med ei rekke kommunar på Haugalandet og evt. Sunnhordland.

### Utfordringar

- Vidare oppbygging og utvikling av struktur og innhald i den nye kommunale legetenesta med 2 kommunalt tilsette legar, som i store delar av 2016 har vore ute i permisjon.
- Imøtekomma krav om tiltak og tenester etter samhandlingsreforma
- Finna gode løysingar for kommunen i høve legevakt og ØH-senger

### Rehabilitering

### Tenester og oppgåver

Omhandler psykisk helseteneste m/butiltak, psykososialt kriseteam, fysioterapiteneste og hjelpemiddellager.

### Mål

- Koordinering - sikra samordning og kontinuitet av tenestene
- God fagleg og tilgjengeleg hjelp prega av samarbeid og respekt
- Førebygging - tidleg hjelp og tett oppfølging i periodar
- Samhandling – med brukaren og andre – for å finna best mulege løysingar saman

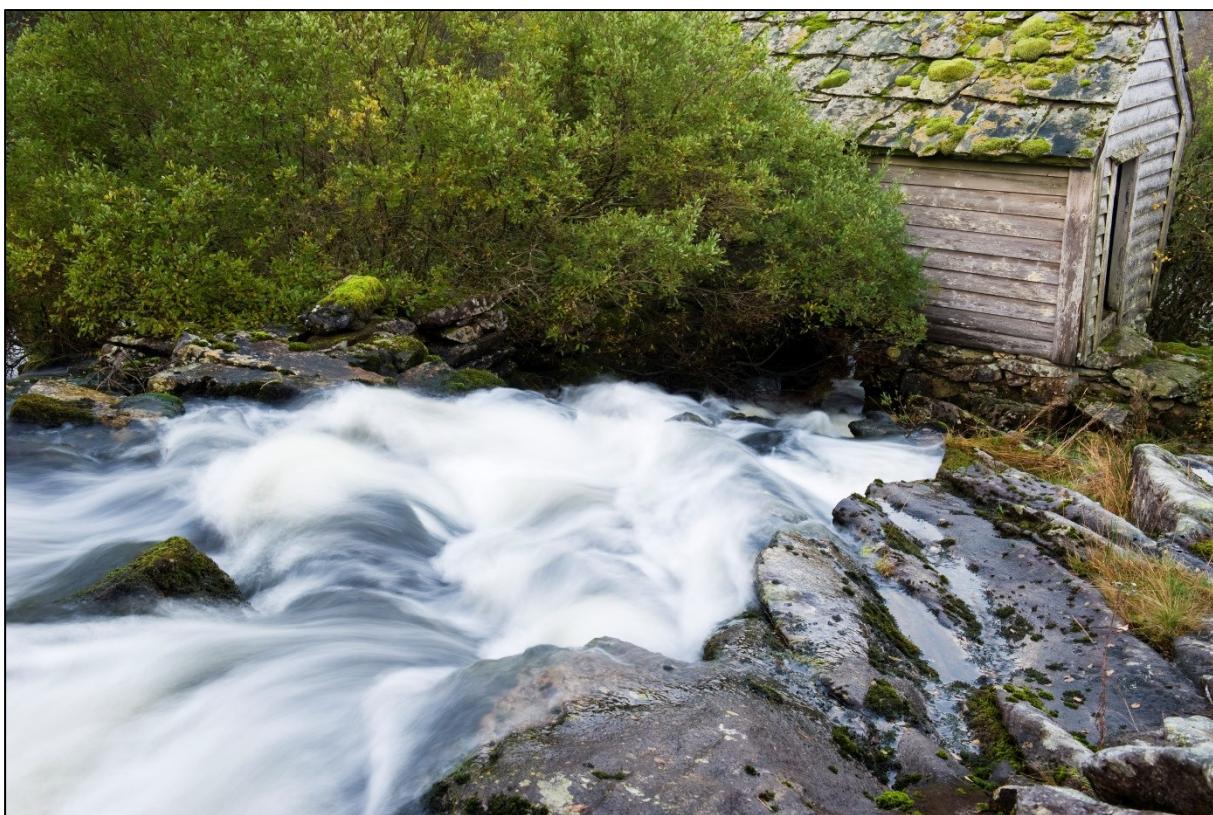


## Planlagde tiltak og investeringar

- Sikra trygge butilhøve og meiningsfull kvardag for personar med psykiske vanskar/rus
- Støtta heimebuande og deira pårørande slik at dei meistrar kvardagen
- Informera om psykisk lidning – haldningsskapande og toleransefremjande arbeid
- Førebyggjande psykososialt helsearbeid i høve til skulebarn og barn av psykisk sjuke
- Forbetra og/eller oppretthalda funksjonsnivået til det enkelte menneske i høve til eigne ønske og behov uavhengig av alder og funksjonsnivå
- Formidla tekniske hjelpemiddel slik at brukarane i størst mogleg grad får hjelp etter behov og slik at dei meistrar kvardagen

## Utfordringar

- Korleis førebyggja/handtera ei veksande gruppe barn og unge som slit psykisk? Auka behov for rettleiing/støtte til barn/unge og deira familiær i vanskelege livssituasjonar
- Skaffe kompetanse i høve til rus/psykisk lidning
- Framleis satsa på og avsetje ressursar til førebyggjande og ikkje lovpålagde oppgåver innanfor psykisk helse trass i reduksjon av bemanning med 1 årsverk i 2013.
- Kunna oppretthalda enkelte helsefremjande og sjukdomsførebyggjande frisklivstilbod i kommunen som, sjølv om ein ikkje har eigen Frisklivssentral.





## Barnevern

### Tenester og oppgåver i eininga:

Tenesta har fem 100% stillingar og fem tilsette. I 2017 vil det vera 40% vakanse i sakshandsamarstillingane. I tillegg kjem oppdragstakarar som fosterforeldre, støttekontaktar, besøksheimar, tilsynsførarar, besøksheimar.

### Mål: Overordna mål er å gje forsvarlege tenester ved å

- Gi barn og unge som har behov for det rett hjelp til rett tid
- Halde fristar for sakshandsaming jf lov om barnevernstenester
- Gi barn, unge og føresette høve til medverknad
- Planlegge/evaluere tiltak som blir sett i gong for å følgje med om desse fungerer etter hensikt
- Dokumentere vurderingar og evalueringar

Vidare har tenesta følgjande mål: Medverke til eit heilskapleg førebyggande arbeid i kommunen.

### Planlagde tiltak:

- Regelmessig gjennomgå interne rutinar for saksbehandlinga og gjennomføra ROS analysar.
- Jamleg evaluere samarbeidet med andre instansar som arbeidar med barn og unge.
- Fortsatt delta i møter med alle skular og barnehagar i kommunen saman med psykiske helseteneste og helsestasjon.

### Utfordringa:

- Sveio kommune har ikkje ei tilfredsstillande beredskapsløysing ifht barnevernsfagelge utfordringar etter ordinær arbeidstid. Dette gjer at ein i praksis får « ad-hoc» løysingar ved akutsaker, der ein er avhengig av tilsette si velvilje. Dette er ikkje tilfredsstillande for dei tilsette. Det er også ein risiko for barn det gjeld, som møter sakshandsamar som ikkje er godt nok budd på utfordringane dei møter. Det utfordrar og målet om å gje hjelp til rett tid. Det er nyleg komme ei tolkingsuttale om kva som er « tilstrekkeleg beredskap» jfr bvl § 1-4 « krav om forsvarlege tenester». Departementet presiserer at lokale løysingar der politiet kan kontakte tilsette i barneverntenesta i deira fritid, der dei ikkje er ein del av eit formelt vaktsystem på vakt, ikkje er tilfredsstillande for å oppfylle krav om forsvarlege tenester.
- Det ei utfordring å finne nok fosterheimar til dei barna som har trøng for slike tiltak, slik dette også er det samla sett for landet.
- Det er ei utfordring for barneverntenesta å kunne tilby eit variert spekter av tiltak til familiarar då tilbodet frå BUF etat er nedbygd dei siste åra. Barneverntenesta har no ikkje høve til å tilby familiarar rettleatingsprogrammet PMTO då omfanget/behovet er for lite her lokalt.



# Pleie- og omsorg

## Tenester i avdelinga - administrasjon ansvar 13330

- Sentralbord, posthandtering, arkivering, postere og attestere fakturaer
- Saksbehandling, klagebehandling
- Eigenbetaling for opphold og andre tenester, fakturering av tenester, vederlagsbereking.
- Opplæring, oppfølging av lærlingar, internkontroll.

## Tenester i avdelinga – sjukeheimen ansvar 13332

- Gir medisinsk- og sjukepleiefagleg hjelp til pasientgrupper med ulike behov
- Gir rehabiliteringstilbod til pasientar etter brot, slagtilfelle, hjartesjukdom m.m.
- Gir palliativ (lindrande) behandling i livet sin sluttfase
- Legg til rette for livskvalitet og aktivitet for langtidspasientar, med høve til individuelle val og privatliv

## Tenester i avdelinga - heimetenenesta ansvar 13335

- Yt sjukepleie og praktisk bistand til heimebuande i ulik alder og behov.
- Samordne hjelpetiltak med andre tenester, i og utafor kommunen.
- BPA (brukarstyrt personleg assistent)
- Omsorgsløn
- Tryggleiksalarmer
- Organisere utkjøring av varm middag til heimebuande

## Tenester i avdelinga - dagsenter ansvar 13336

- Gir variert aktivitetstilbod til brukargrupper, i og utafor institusjonen
- Gir eit aktivitetstilbod til demente (to dagar i veka)

## Felles mål for tenestene

- Oppfylle lov- og forskriftskrav om tenestekvalitet
- Formidle respekt for det einskilde menneske som eininga sin grunnleggjande verdi.
- Brukarmedverknad, eigenomsorg og aktivitet vert vektlagt i alle avdelingar.
- Alt samarbeid med pårørande skal vera dynamisk og respektfullt.
- Kvalitetssikring av tenestetilbodet skal vera ein kontinuerleg prosess.
- Auke jobbnærvær/ redusere fråvær ved fokus på tilrettelegging og moglegheiter i staden for avgrensing.

## Planlagde tiltak

- Gjennomføre planlagde samtalar 2 gonger pr.år med brukar og pårørande i langtidsavdelingane
- Legge til rette arbeidet slik at seniorar kan fortsette i arbeid til pensjonsalder
- Legge til rette slik at gravide arbeidstakrar kan bli i jobb lengst muleg
- Samarbeida med brannvesenet om førebyggjande brannvern i heimane
- Samarbeida med vaktmester om vedlikehaldsplan for omsorgsbustadane
- Implementere Kvardagsrehabilitering i heimetenenesta



## Utfordringar

- Møte dei krava Samhandlingsreforma stiller til auka kompetanse og aktivitet
- Syte for at det er nok fagfolk og kompetanse i tråd med reforma
- Å yte fagleg forsvarlege tenester innanfor avgrensa økonomiske rammer.
- Alltid ha 4 korttidsplassar til rehabilitering, habilitering og fleksibilitet nok til å ta imot brukarar ift ny ansvarsdeling etter samhandlingsreforma.
- Møte eit aukande behov for aktivitet hjå heimebuande eldre i dagsenteret.
- Rekruttere og behalde kompetanse ved å stå fram som ein attraktiv arbeidsplass med høg kompetanse og godt arbeidsmiljø.
- Legge til rette for forsvarleg drift i eininga i sårbare periodar som til dømes ferieavvikling og høgtider.
- Utarbeide ulike turnusordningar for å redusere uønskt deltid ved å legge til rette for faste vikarstillingar.
- Samordne tenesteyting i institusjon og heimetenester til beste for brukarane
- Andre lov- og forskriftsfesta nye tiltak som ikkje er lagt inn i budsjett:

Rammeområde 13332 Sjukeheim:

Fast bruk av ekstravakt på demensavdelinga for å gi forsvarleg oppfølging hos bebuarar med utfordrande adferd. Har til ein kvar tid brukarar som krev 1-1 oppfølging for å hindra utagering på personal og øvrige bebuarar. Kostnad: 1 600 000 millionar = 2,5 årsverk.

Auka andel sjukepleiar stillingar på sjukeheimen for å ha ei betra fagleg forsvarleg drift i rammeområdet. Kr 1 276 000 = 2 årsverk.

Rammeområde heimetenesta 13335:

Auka press på heimetenesta med fleire spesialiserte oppgåver etter innføringa av Samhandlingsreforma. Krev at drifta har 2 sjukepleiarar på vakt dag/kveld for å ta hand om dei sjukepleiarfaglege oppgåvene. Kostnad kr 1 276 000 = 2 årsverk .

I sum: Einininga har totalt behov for å auke opp med 6,5 årsverk.

Det å redusere med 9 stillingar fordelt på ca 15 tilsette i løpet av driftsåret 2013/2014, har vore særskrivende. Etter dei erfaringar eininga har gjort og med stadig aukande press på tenester, kan det synast nødvendig å reversere noko av dei reduksjonar som er gjort.



# Habilitering

## Tenester og oppgåver

Avdelinga gir i dag eit heildøgns butilbod til 13 brukarar og 2 barn/unge som har avlastning i ulikt omfang. Alderen på brukarane er frå 10 til 66 år. I tillegg vert det gitt arbeidstilbod til 6 personar. Haugesund kommune kjøper arbeidstilbod av eining Habilitering, utført ved Sveio golfpark.

Fagteamet arbeider med heimebuande barn, unge og vaksne. Kartlegging av behov, tilråding av aktuelle og nødvendige hjelpe tiltak forutan rådgivning ovafor foreldre/føresette for aktuelle målgruppe. Målgruppa omfattar personar med ulik grad av funksjonssvikt med omsyn til kognitive evner og ressursar. Fagteamet skal sikre tenestekvaliteten for heimebuande barn og ungdom. Dette vert gjort bl.a gjennom rettleiing av føresette. Støttekontaktar og privat avlasterar får tilbod om rettleiing. Ei gruppe på 5 eldre heimebuande psykisk utviklingshemma har dagtilbod 1 dag i veka. Dette prøver ein å få auka til 2 dagar per veka.

## Mål

- Målet for avdelinga er å gi gode tenester og eit godt, variert og innhaldsrikt liv.
- For dei som får kommunal avlastning, er målet at foreldra og andre føresette skal vera trygge på at barna har det godt og kan trivast når dei bur heimanfrå
- Det er eit klart mål at dei tilsette i avdelinga har grunnleggjande kompetanse innafor aktuelle arbeidsfelt. Dette vil variere i forhold til kva aldersgruppe det er tale om. T.d. er avdelinga i gong med å tilføre auka kompetanse innafor aldring og psykisk-utviklingshemming. Samstundes vert det også sett fokus på språkutvikling og kommunikasjon for dei yngste brukarane.
- Aktuelle tenester er regulert i ny lov om kommunale helse og omsorgstenester. Denne lova omfattar kapittel 9: Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming regulerer bruk av tvang og makt. Eininga har utarbeida fleire nødvendige tvangsvedtak. Denne lova gir ei mengde utfordringar når det gjeld kompetanse og tal på personell som skal vere tilgjengeleg til ei kvar tid. Det er eit uttalt mål å auke kompetansen på området som gjeld bruk av tvang og makt, samstundes som det vil bli arbeid vidare med å rekruttera fleire personar med høgare kompetanse. Det er lovkrav om at det ved gjennomføring av tvangstiltak skal vere minst ein som har 3 år med helse- og sosialfagleg høgskuleutdanning. Sveio kommune legg godt til rette for vernepleiarstudentar gjennom gode permisjonsordningar. Dette området må prioriterast også framover.
- Auka trivselen for dei tilsette gjennom m.a. meir varierte arbeidsoppgåver saman med brukarar på nye arenaer – t.d. jobb- og aktivitetstilbod. Det er fleire heimebuande personar som i dag ikkje har eit tilfredstillande jobb- og aktivitetstilbod.

## Planlagde tiltak

- Avdelinga har planlagd å gjennomføra eit kurs i året som omhandlar bruk av tvang og makt. Opplæringa vil også famne om kvar nytisett innafor dette området.



- Avdelinga vil vidareutvikle det gode dagtilbodet som er i drift. Det er heilt nødvendig å skape/tilby eit strukturert tilbod om dagen. Noko anna vil vere i strid med lovverket.
- Gjennom målretta kontakt med høgskulane i området vil avdelinga søke å rekruttere ny-utdanna vernepleiarar til arbeid i Sveio kommune. Det er fortsatt svært vanskeleg å rekruttere kvalifisert personale til ledige stillingar i ordinære turnusar.

### Uffordringar

Auka talet på kvalifisert personell. Det vil i 2017 vere 9 brukarar i bustadane som har krav på eit dagtilbod i kommunen. I tillegg har ein fleire eldre heimebuande som har auka behov for aktivering på dagtid. Dette bør løysast snarast råd. Det er viktig at desse brukarane får oppfylt sin rett til slike tilbod.

Eining Habilitering har lagt inn 2 nye driftstiltak som ønskelege: Dette gjeld dagtilbod for 1 brukar og auka avlastning. Utanom økonomiske utfordringar, vil ein også ha utfordringar ifht lokaliteter for kommunal avlastning. Sveio kommune bør setje i gong planlegging av nye bustader og/eller lokaler til bruk for avlastning då all kapasitet pr d.d. er nytta.





# NAV

## Tenester og oppgåver i eininga

- Rettleia brukarane mot arbeid og aktivitet.
- Fremje økonomisk og sosial tryggleik og førebyggje fattigdom.
- Auke livskvaliteten for brukarane.
- Førebyggja sosiale problem i kommunen.
- Ta imot, busetje og integrera flyktningar i kommunen.
- Drifte Introduksjonsordninga og Kvalifiseringsprogrammet.
- Saksbehandla og rettleie etter Lov om sosiale tenester i NAV, Introduksjonslova og Folketrygdlova.

## Mål

- Ha hovudfokus på høve til arbeid og aktivitet for våre brukarar.
- Gjennom råd, rettleiing og ulike tiltak skal NAV fremje sosial tryggleik og betre levekår for vanskelegstilte.
- Sikre ein økonomisk minstestandard for dei med låg eller inga inntekt.
- Bidra til at dei med rusrelaterte problem får nødvendig rettleiing og eventuelt behandling i 2. linetenesta.
- Sikre at alle med samansette behov får tilbod om individuell plan.
- Sikre ei god integrering av flyktningane.
- Halde lovkrav og retningslinjer for saksbehandlingstid.
- Yte rett service overfor brukarane.

## Planlagde tiltak

- Ha kontinuerleg fokus på arbeid og aktivitet for alle brukarar. Ingen skal gå på passiv yting over tid, utan aktivitetstilbod.
- Ha særleg stort fokus på unge brukarar. Desse skal inn i arbeidsretta tiltak snarast råd. Det vart hausten 2015 opp ein ressurs- og jobbase og her får unge under 30 tett oppfølging ift skulegong/arbeid/aktivitet.
- Ha stort fokus på tett og tidleg oppfølging m.o.t. integrering og skule/arbeid/aktivitet for flyktningar som vert busette i kommunen
- Avdelinga skal ha tilstrekkeleg kompetanse for, til ei kvar tid, å kunne yte best mogeleg og rett service.
- Auke arbeidsmarknadskunnskapen hjå dei tilsette og få til eit endå betre samarbeid med dei ulike einingane i Sveio kommune og lokalt næringsliv.

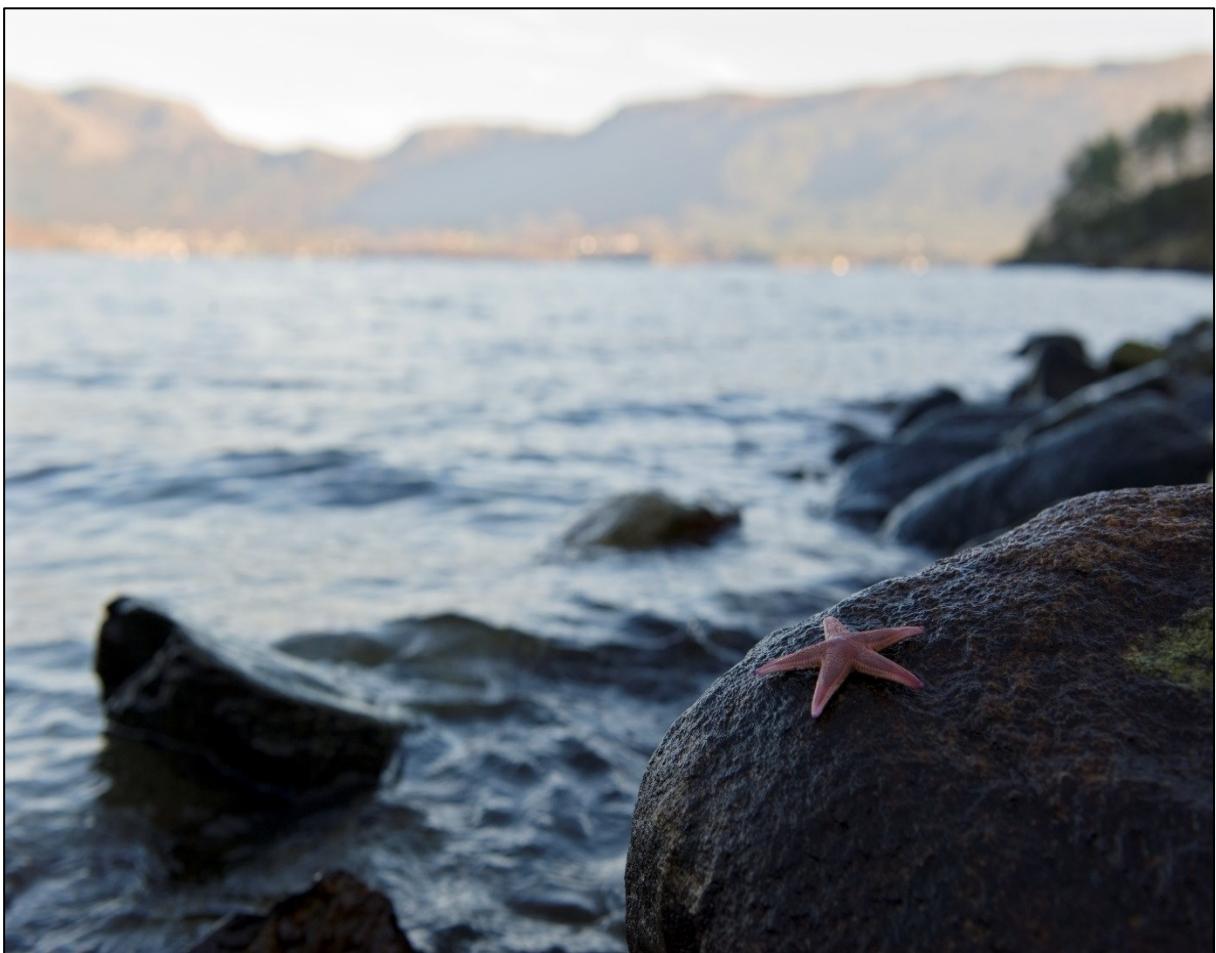
## Utfordringar

- Arbeidsmarknaden i oljefylka er stram. Ein fin høgt utdanna arbeidsledige i regionen nå
- Lite høvelege bustader til leige. Dette gjer det vanskeleg for mange av brukarane å få bustad og fører til auka kostnadar for NAV, både ved auka husleiger, bruk av akuttbustader og hærverk/feil bruk
- Det er for mange unge som fell ut av vidaregåande skule og arbeidsliv
- Det har dei seinare åra vore ei markant auke i unge med rusproblematikk
- Finne rette aktivitets-/arbeidstiltak for dei tyngste brukargruppene. Det å få til ein tilpassa aktivitetsplan for kvar einskild brukar, er ei stor utfordring. Mange av



brukarane er vanskelege å formidle til arbeidslivet, sjølv i tider med god arbeidsmarknad. Når arbeidsmarknaden er som nå, der arbeidsgjevarane permitterer tilsette, blir det utfordrande å få brukarar ut i praksisplass. Næringslivet har ikkje høve til å bruke slike tiltaksplassar når dei har oppsagte og permitterte. Skal arbeidsledige få arbeid og aktivitet, er NAV også avhengig av godt samarbeid med dei ulike einingane i kommunen og lokalt næringsliv. Høg arbeidsmarknadskompetanse hjå dei tilsette vil ofte vere avgjerande for å lukkast med å skaffe ledige arbeid.

- Det er mange personar som har trøng for økonomisk rådgjeving. Slik rådgjeving er ressurskrevjande.
- Det framlagde budsjettet vil krevje stor nøysemd på ansvar 13327 og 13360.





# Kultur

## Tenester og oppgåver

Sveio kommune skal leggja opp til at alle som bur i kommunen får høve til eit rikt kulturliv. Dette skal gjerast gjennom samarbeid med anna offentleg og privat verksemd samt friviljuge lag og organisasjonar. I arbeidet skal det leggjast vekt både på aktivitetar der medverknad og involvering blir vektlagt og profesjonelle kunstnarar som saman med lokale utøvarar eller åleine bidreg i kommunens kulturprogram. Arbeidsoppgåver i avdelinga består m.a. av: allment kulturarbeid, Sveio folkebibliotek, Sveio kulturskule, "Den kulturelle skulesekken", «Den kulturelle spaserstokken», Sveio Ungdomsråd, idrett og friluftsliv, Fartein Valen-arbeidet inkludert Fartein Valen Festivalen, drift av Vigdartun i fritidssonen, ulike stønadsordningar, kulturvern og reiseliv.

Med Vigdartun og kunstgrasbane har idrett og til dels kultur fått eit levande senter. Vi ser stadig behovet for eit meir reint kulturhus, gjerne i samarbeid med andre aktørar, der kulturskule, kor, korps og andre kulturaktivitetar kunne fått meir optimale tilhøve.

## Mål

- Sveio kommune vil i samarbeid med lag og foreiningar og andre instansar og enkeltpersonar, vera med og gi innbyggjarane eit variert og kvalitativt godt kultur- og fritidstilbod. Aktivitet og identitet er sentrale omgrep.
- Barn- og unge skal prioriterast slik at alle får oppleva Sveio kommune som ein aktiv og god stad å vekse opp i. Tiltak for ungdom i helgene og feriar skal stimulerast. Ein vil følgja opp tendensar i ungdomsmiljøa. Ungdomsrådet og frivilligsentralen er viktige i dette arbeidet.
- Biblioteket skal vera ein tenesteytar til alle. Biblioteket skal følgja opp den teknologiske og mediameseige utviklinga.
- Kommunen sine innbyggjarar får tilbod om ei positiv fritid og opplæring i ulike kulturelle uttrykk gjennom undervisning i Sveio kulturskule. Tilboden må derfor utvidast til å omfatte fleire kulturformer. Ein bør finne fram til høvelege samarbeidsformar med aktuelle samarbeidspartar. Kulturskulen slit med små stillingar. For å styrke kvaliteten er det viktig å jobbe mot større stillingar.
- Eit overordna mål er at flest mogeleg skal vera fysisk aktive. For å oppnå dette må det vera eit breitt idrettstilbodet i kommunen. Det er ønskjeleg å prioritere nærmiljøanlegg i alle deler av kommunen og leggja til rette for gode anlegg for uorganisert idrett og leik i tilknyting til skular, buområde og friluftsområde.
- Verna om forminne, naturområde, kulturlandskap og bygningar som er av særleg historisk, estetisk eller allmenn verdi. Samla og ta vare på lokal historie og historisk materiale og følgje opp kulturminneplanen.
- Fartein Valen-arbeidet bør styrkast gjennom vidareutvikling av ei positiv utvikling. Erfaringane frå arbeidet med Fartein Valensenteret og Fartein Valen Festivalen må vidareførast. Samarbeid med Haugesund kommune, Hordaland fylkeskommune og FV stiftelsen må styrkast.



## Planlagde tiltak

- Merking av turstiar
- Kulturskule: delta i nasjonal rettleiing om innføring av «Rammeplan for kulturskular» saman med kommunar i Sunnhordland
- Nye lokale tilbod i ”Den kulturelle skulesekken”
- Rullering av kulturplan
- Samarbeide med senioruniversitetet om eit variert godt tilbod i «Den kulturelle spasérstokken»
- Bibliotek: Auke medietilbodet. Gi unge ein arena for debatt.
- Kulturminneplan, oppfølging av tiltak
- Ungdomsarbeid. Ungdomarbeidar utviklar tilbod for unge saman med Sveio ungdomsråd og Sveio frivilligsentral.
- Symjehall, nærmiljøanlegg, friluftsområde
- Fartein Valen: vidareutvikling av formidlingsprosjekt og produksjonar. Open Valenheim arrangement i eigar og nærmiljøet sin regi.
- Fartein Valen sitt landskap. Utvikling av prosjektet «Opplevingar i Fartein Valen sitt landskap»

## Utfordringar

- Kompetanseheving på alle områder
- Kulturskule: eigna lokalar til alle kunstuttrykk. «Kulturskule for alle!» Større stillinger. Innføring av rammeplan for kulturskolen «Mangfold og fordypning».
- Den Kulturelle Skulesekken: Ha eit godt nok profesjonelt innhald. Oppretthalde ein lokal profil. Få mest mogeleg ut av midlane.
- Friluftsliv: tilrettelegging for båtliv, «Tilrettelegging for alle»
- Bibliotek: Mediebudsjettet er lite. Tenester til skulane står spesielt sentralt når Sveio kommune er blitt språkommune og skal fremja språk- og leseutvikling m.a. ved hjelp av gode barnebøker. Lydkjerming mot vestibyle.
- Registrering av kulturminner i offentlege databaser
- Vigdartun: trangt om plassen i idrettshallen. Effektivt vakthald av brukarane.
- Fartein Valen: Styrke samarbeidet med Haugesund kommune. Få på plass avtale med Fartein Valen-stiftelsen om Valenarbeidet generelt og Fartein Valen Festivalen spesielt. Vi har for lite midler til aktivitet. Stønad krev eigenkapital.
- Midlar til «gode tiltak». Eksterne tilskot er avhengige at eigenkapital. Som oftast 50%. Mange midlar å hente.



## Teknisk/næring

### Tenester og oppgåver innan rammeområdet

Rammeområdet omfattar administrasjon, næringsrettleiing gjennom avtale med Haugaland Vekst, drift- og anleggsavdelinga, plan- og næringsavdelinga inkludert Sveio brann- og redningsvesen. Sjølvkostområdet vatn, avløp og renovasjon (VAR) ligg også til teknisk, men er skilt ut som eit eige rammeområde.

Hovudarbeidsoppgåver for drift- og anleggsavdelinga er drift, vedlikehald og utbygging av kommunale bygningar og anlegg. Vidare har avdelinga ansvar for vedlikehald og opprusting av kommunale vegar og sykkel-gangstiar, park og grøntanlegg, utbygging av kommunale bustadfelt og reinhald.

Sentrale arbeidsoppgåver knytt til plan- og næringsavdelinga er planlegging, eigedomsdeling, adressetildeling, bygesaker, registerføring, konsesjonar, akvakultur, utsleppsløyve, dispensasjonar, viltforvaltning, landbruk, veterinærkraft, miljøsaker, energi/klima/miljø/vassforvaltning, meklaropplysningar, brannvern og kommunalt beredskapsarbeid.

### Mål

- Tilby attraktive bustadområde med trygge og gode oppvekstvilkår
- Legga til rette for næringsutvikling, verdiskapinga og sysselsetjinga i kommunen
- Halda eit korrekt nivå på vedlikehald av bygg, vegar, anlegg og utstyr
- Ha effektiv sakshandsaming av god kvalitet
- Ha eit vel fungerande brann- og redningsvesen
- Ha fokus på HMS og vidareutvikle eit godt arbeidsmiljø

### Planlagde tiltak

- Oppfølging av planlagde investeringar i bygg, vegar, anlegg og utstyr  
Døme på investeringar kan være rehabilitering og nybygg Sveio skule, utviding av gravplass i Førde og klargjering av bustad/næringsområde
- Arbeid med kommunedelplan for Sveio sentrum, områdeplan Vikingland, områdeplan Ekrene, planstrategi og revidering av kommuneplan
- Etablering av interkommunalt brannvesen
- Utarbeida vedlikehaldsstrategi
- Arbeide vidare med å realisera næringsplan
- Vidare arbeid med avvik- og kvalitetssystemet
- Vidareutvikla digitalt planarkiv
- Heva kvaliteten på eigedomskartverket og andre kartdata
- Gjera kartdata betre tilgjengelig for innbyggjarane
- Analysera arbeidsprosessar og utarbeida rutineskildringar



## Utfordringar

- Ha bemanning tilpassa aktiviteten på dei ulike områda
- Rekruttera og behalda dyktige medarbeidrarar
- Oppretthalda og heva kompetansenivået
- Økonomiske utfordringar, særskilt med å halda eit tilstrekkelig vedlikehald av bygningsmassen og vegar





# Vatn, Avløp og Renovasjon (VAR)

## Tenester og oppgåver

Drift og anleggsavdelinga har ansvar for oppgåver knytt til vatn, avløp og renovasjon. Vi nyttar Sunnhordaland interkommunale miljøverk til å levere renovasjon og slam tenester.

Hovudoppgåver innan VAR er drift, vedlikehald og utvikling av vatn og avløpsnett, samstundes med forvaltning av kommunal renovasjon og slam.

## Mål

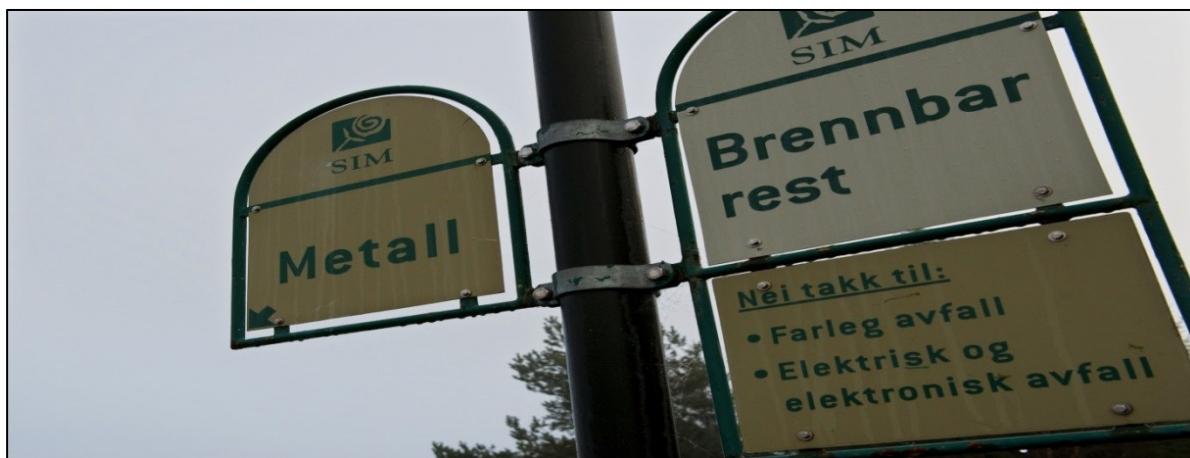
- Tilby innbyggjarane nok vatn, godt vatn og ha ei sikker vassforsyning
- Tilby innbyggjarane avløpsanlegg og syta for effektiv og miljømessig god avløpshandtering
- Tilby innbyggjarar og hyttefolk ei god og miljøvenleg renovasjonsordning
- Driva vatn-, avløp og renovasjonsområdet økonomisk og etter sjølvkostprinsippet
- Ha fokus på HMS og vidareutvikle eit godt arbeidsmiljø

## Planlagde tiltak

- Ny vassleidning Eltravåg-Mølstrekryssen for å sikra betre kapasitet og ei tryggare vassforsyning
- Driftsovervaking vann
- Lagerhall til maskiner og deler

## Utfordringar

- Gamalt leidningsnett enkelte stader med leidningsbrot
- Aukande kostnader til kjøp av vatn frå Haugesund kommune
- Oppretthalda og heva kompetansenivået





# Sveio Kyrkjelege Fellesråd

## Tenester og oppgåver

- Gudstenestelivet
- Trusopplæringa
- Konfirmantundervisning
- Diakoni og fellesskapsbygging
- Kyrkjemusikk
- Valestrand kulturkyrkje
- Gravplassane
- Kyrkjebygga



## Mål

- Kyrkja sine medlemmer i heile Sveio må sikrast tilgang til kyrkja sine tenester.
- Gravplassane skal vera opne for alle, same kva livssyn ein har. Dei skal vera slik utforma og stelte at dei på beste måte teke vare på respekten for dei døde, og like eins møter dei sørgrjande med respekt og trøyst.

## Planlagde tiltak

- Kyrkja har fire kyrkjelydar med faste gudstenester og kyrkjelege handlingar for dei som soknar til kvar kyrkje.
- Gjennomføre dåp og konfirmasjon for stadig aukande kull.
- Gje tilbod om trusopplæring til alle mellom 0 og 18 år – utviding med nye tilbod.
- Arrangere ulike konserter og seminar i kyrkjene.
- Drifte gravplassane. Det vedlikehaldet som me utfører pr i dag er eit minimumsvedlikehald der det er lite rom for meir grundig vedlikehald.
- Utviding av gravplassen ved kyrkja i Førde
- Omfattande vedlikehald/reperasjon av Førde kyrkje
- Enøk tiltak
- Ta i bruk nytt soknehus i Sveio der kontor, kapell og mange av aktivitetane skal inn.

## Utfordringar

- Dei neste åra vil arbeidet med vidareutvikling av trusopplæringa framleis vera ein av dei største utfordringane – trusopplæringstilbodet skal omfatta alle døypte mellom 0 og 18 år. Fleire tiltak skal fasast inn i 2017
- Eit totalbesøk på over 20 000 personar kvart år er ei stor utfordring for staben på 7,3 årsverk inkludert to statlege prestestillingar.
- Sveio kyrkjeleg fellesråd har store utfordringar med å finansiere:
  - Midlar til vedlikehald av kyrkjer. 5 kapell/kyrkjebygg som alle er over 50 år gamle krev kontinuerlig vedlikehald – blant anna maling og diverse mindre/større reperasjoner.
  - 11 gravplassar som ligg spreidde rundt i kommunen krev og mykje av personalet – vedlikehald av grøntanlegg, gjelder mv. Med tilførte midlar frå 2015 er det gjennomført eit tilfredstillande minimumsvedlikehald. Det er ønskjeleg å heva nivået på vedlikehaldet utover det minimumsvedlikehaldet me nå utfører.
  - Gravplassen i Førde bør vera ferdig utvida innan utgangen av 2017.
  - Enøk tiltak mv i kyrkjene.



# Fordeling mellom rammeområda

I fylgjande del vil ein sjå på korleis kommunen prioriterer mellom dei ulike rammeområda og korleis denne utviklinga er. Rammefordelinga er gitt i budsjettkjema 1b. Budsjettkjema 1b byggjer på budsjettkjema 1a som er rådmannens forslag til fordeling av midlane som er til disposisjon. Desse tabellane vil vere å finne under *Økonomiplan 2017 – 2020 – drift* som kjem under. Kommentarane til budsjettkjema 1b, frå dei ulike einingane, kjem lengre nede under *Kommentarar frå organisasjonen*.

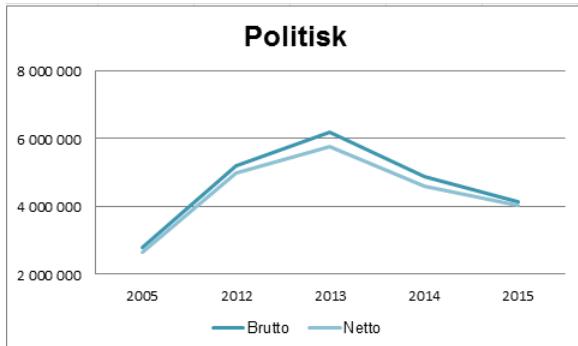
Budsjettkjema 1b	Revidert budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Til fordeling drift	-293 568 431	-298 267 793	-307 910 000	-307 350 000	-317 050 000	-317 050 000	-317 050 000	-317 050 000
9 Politisk	4 376 000	4 854 806	4 180 000	4 180 000	4 609 000	4 609 000	4 609 000	4 609 000
10 Sentraladministrasjon	19 559 403	19 159 194	20 230 000	20 437 972	20 675 000	20 675 000	20 675 000	20 675 000
11 Tilleggslovingar	2 060 090	0	5 820 000	655 363	5 405 000	5 405 000	5 405 000	5 405 000
12 Oppvekst - Skule	77 943 812	81 195 226	79 370 000	82 133 216	80 228 000	80 228 000	80 228 000	80 228 000
14 Tekniske tjenester	12 374 717	14 069 118	13 380 000	13 730 822	13 696 000	13 696 000	13 696 000	13 696 000
15 Kultur	6 395 980	6 419 955	6 530 000	6 568 577	6 906 000	6 906 000	6 906 000	6 906 000
16 Kyrkja	3 690 000	3 690 000	3 760 000	3 760 000	3 840 000	3 840 000	3 840 000	3 840 000
17 Oppvekst - Barnehage	57 090 705	55 465 177	61 150 000	61 758 872	62 160 000	62 160 000	62 160 000	62 160 000
18 VAR - vann, avløp og renovasjon	50 362	-809 914	0	30 951	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
19 Finans	-506 569	-934 407	300 000	-3 200 000	1 571 000	1 571 000	1 571 000	1 571 000
22 Ryvarden Kulturfyr KF	480 000	600 000	390 000	390 000	400 000	400 000	400 000	400 000
23 Samhandlingsreforma	0	-379 108	0	0	0	0	0	0
30 Helseavdeling med fellestestenester	20 703 359	21 142 255	21 540 000	22 429 790	22 356 000	22 356 000	22 356 000	22 356 000
31 Pleie og omsorg	46 588 927	50 047 490	47 130 000	48 703 687	49 430 000	49 430 000	49 430 000	49 430 000
32 NAV med flyktningearbeid	10 456 586	11 003 045	11 760 000	13 022 390	12 706 000	12 706 000	12 706 000	12 706 000
33 Barnevern	8 043 056	8 036 498	8 410 000	8 448 793	8 456 000	8 456 000	8 456 000	8 456 000
34 Habilitering	24 262 003	24 708 479	23 960 000	24 299 568	24 697 000	24 697 000	24 697 000	24 697 000
Fordelt 1B	293 568 431	298 267 814	307 910 000	307 350 000	317 050 000	317 050 000	317 050 000	317 050 000

## Dei einskilde rammeområda

I tabellane og teksten nedanfor er utviklinga for dei ulike rammeområda synleggjort. Grafane viser historisk utvikling i brutto- og nettodriftsutgifter for kvart år. Brutto driftsutgifter er dei totale utgiftene for eit rammeområde. Grafane har tal i heile tusen. Vidare viser ein netto driftsutgifter for 2015. Tabellane viser kva dei ulike områda i Sveio har brukt i 2015, i forhold til andre kommunegrupper. Tala er prosent av totale netto- og brutto driftsutgifter. Desse tala er basert på rapportering på funksjon. Sveio kommune samanliknar seg med kommunegruppe 11, Rogaland, Hordaland og Noreg utan Oslo. Netto driftsutgifter viser kor stor del av den samla ressursbruken på eit tenesteområde som vert dekkja av frie inntekter (skatteinntekter og rammeoverføringer frå staten).



## Politisk



Netto driftsutgifter har fra 2005 til 2015 auka frå kr 2,6 mill. til kr 4 mill. Dette svarar til ei auke på 52,9 %.

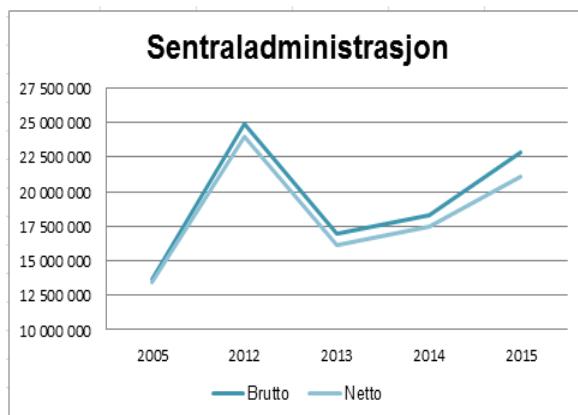
Driftsutgifter i prosent av samla driftsutgifter:

Politisk	Sveio	K11	Rog	Hor	NuO
Brutto driftutg	1,0	0,8	0,6	0,6	0,7
Netto driftutg	1,3	1,1	0,9	0,8	1,0

Sveio brukar større andel av driftsutgifter til politisk i forhold til samanlikningskommunane.

Sveio brukar 1,3 % av totale netto driftsutgifter på Politisk medan kommunane i Rogaland og Hordaland brukar i snitt 0,9/0,8%. Kommunen si utdeling av verdibrev over politisk budsjett kan forklara forskjellen.

## Sentraladministrasjon



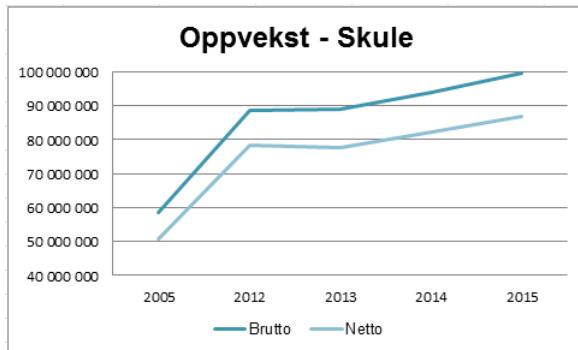
Netto driftsutgifter har fra 2005 til 2015 auka frå kr 13,4 mill. til kr 21 mill. Dette svarar til ei auke på 56,6%.

Driftsutgifter i prosent av samla driftsutgifter:

Sentraladm.	Sveio	K11	Rog	Hor	NuO
Brutto driftutg	5,5	5,3	5	5,2	5,6
Netto driftutg	6,8	6,8	6,1	6,5	7

Netto driftsutgifter til Sentraladministrasjonen i Sveio er ligg på lik linje med kommunane i kommune-gruppe 11. Både Rogaland 6,1% og Hordaland 6,5% ligg i år lågare enn Sveio.

## Oppvekst – skule



Netto driftsutgifter har fra 2005 til 2015 auka frå kr 50,9 mill. til kr 87 mill. Dette svarar til ei auke på 71 %.

Driftsutgifter i prosent av samla driftsutgifter:

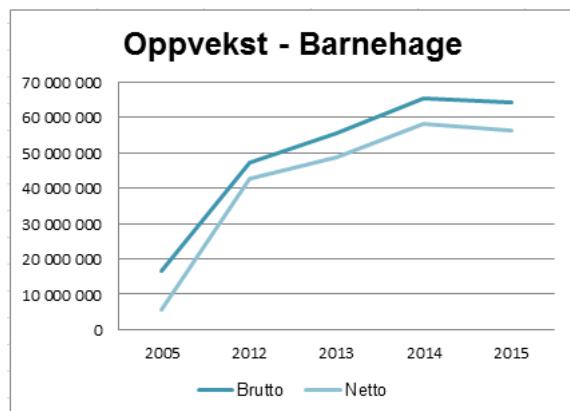
Oppvekst - skule	Sveio	K11	Rog	Hor	NuO
Brutto driftutg	24,0	20,1	21,6	20,5	20,3
Netto driftutg	28,1	24,7	25,3	24,8	24,5

Sveio brukar høgara andel av netto driftsutgifter til skule enn samanlikningskommunane. Sveio nytta 28,1 % av netto driftsutgifter til skule, medan samanlikningskommunane i gjennomsnitt nytta 24,8 %. Dette må mellom anna sjåast i samanheng med befolkningssamansetnaden til kommunane. Sveio kommune har ein relativ høg andel av innbyggjar som er i skulepliktig alder.



## Oppvekst – barnehage

Netto driftsutgifter har fra 2005 til 2015 auka frå kr 5,6 mill. til kr 56,4 mill. Dette svarar til ei auke på 892 %.



Driftsutgifter i prosent av samla driftsutgifter:

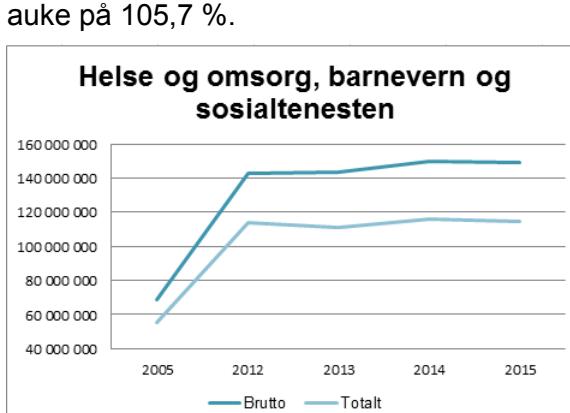
Oppvekst - barnehage	Sveio	K11	Rog	Hor	NuO
Brutto driftutg	15,5	10,3	14,8	13	12
Netto driftutg	18,2	12,7	17,3	16,1	14,7

Sveio nyttar ein vesentleg større del av netto driftsutgifter til barnehage, enn samanlikningskommunane. Sveio kommune nyttar 18,2 % av netto driftsutgifter til barnehage, medan gjennomsnittet i kommunegruppe 11 nyttar 12,7 %.

Fra 2011 vart statstilskotet til barnehagane innlemma i rammetilskotet. Dette gjer at driftsutgiftene til barnehage auka kraftig frå og med 2011.

## Helse og omsorg, barnevern og sosial tjenesten

Netto driftsutgifter har fra 2005 til 2015 auka frå kr 55,7 mill. til kr 115 mill. Dette svarar til ei auke på 105,7 %.

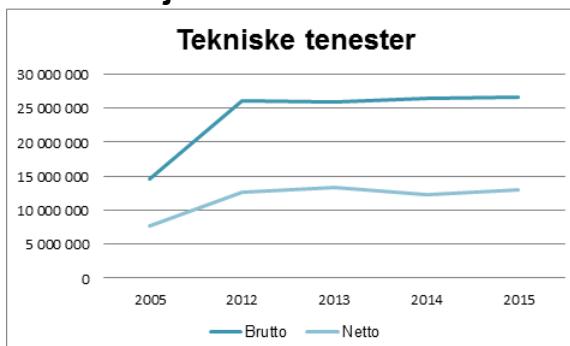


Driftsutgifter i prosent av samla driftsutgifter:

Helse og omsorg	Sveio	K11	Rog	Hor	NuO
Brutto driftutg	36	41,2	36,4	39,1	39,4
Netto driftutg	37	45,9	40,4	43,8	44,1

Sveio nyttar lågare andel av netto driftsutgifter til området enn kommunane i kommunegruppe 11. Sveio nyttar 37 % av netto driftsutgifter, medan samanlikningskommunane nyttar 45,9 %.

## Tekniske tjenester



Netto driftsutgifter har fra 2005 til 2015 auka frå kr 7,7 mill. til kr 13 mill. Dette svarar til ei auke på 67,59 %.

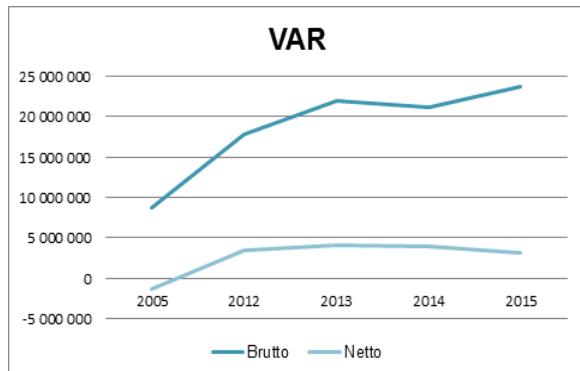
Driftsutgifter i prosent av samla driftsutgifter:

Teknisk tenester	Sveio	K11	Rog	Hor	NuO
Brutto driftutg	6,4	9,0	6,8	7,5	8,1
Netto driftutg	4,2	4,9	4,4	3,6	4,6

Sveio kommune nyttar mindre andel av sine netto driftsutgiftene til tekniske tenester, enn samanlikningskommunane. 4,2 % for Sveio kommune mot 4,9 % for kommunegruppe 11.



## VAR



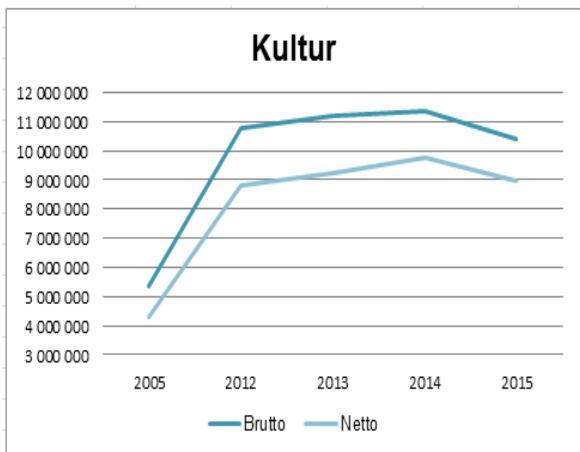
Netto driftsutgifter til VAR-området har fra 2005 til 2015 auka frå kr -1,4 mill. til kr 3,0 mill.

Driftsutgifter i prosent av samla driftsutgifter:

VAR	Sveio	K11	Rog	Hor	NuO
<b>Brutto driftutg</b>	5,7	3,7	4,3	3,9	4,2
<b>Netto driftutg</b>	1	-0,4	-0,4	-0,7	-0,6

samanlikningskommunane. Over tid vil dette jamne seg ut sidan dette er tenester som skal utførast til sjølvkost.

## Kultur



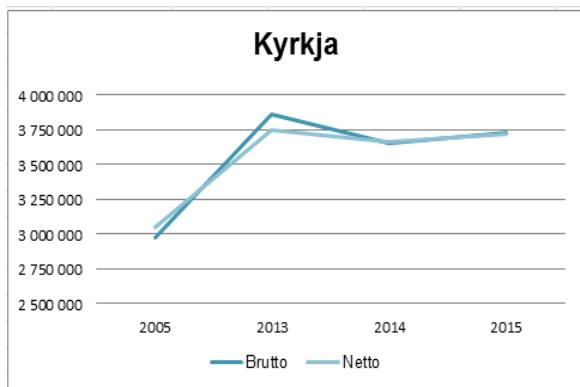
Netto driftsutgifter har fra 2005 til 2015 auka frå kr 4,3 mill. til kr 8,9 mill. Dette svarar til ei auke på 109 %.

Driftsutgifter i prosent av samla driftsutgifter:

Kultur	Sveio	K11	Rog	Hor	NuO
<b>Brutto driftutg</b>	2,5	3,3	4,1	3,5	3,6
<b>Netto driftutg</b>	2,9	3,3	4,6	3,8	3,8

Sveio nyttar ein noko lågare del av sine netto driftsutgifter til kultur, enn samanlikningskommunane. 2,9% for Sveio sin del, mot 3,3 % for samanlikningskommunane.

## Kyrkja



Netto driftsutgifter har fra 2005 til 2015 auka frå kr 3 mill. til kr 3,7 mill. Ei auke på 21,9%.

Driftsutgifter i prosent av samla driftsutgifter:

Kyrkja	Sveio	K11	Rog	Hor	NuO
<b>Brutto driftutg</b>	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9
<b>Netto driftutg</b>	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2

Samanlikningskommunane nyttar ein like stor del av netto driftsutgifter til kyrkja, som Sveio kommune.



# Finans

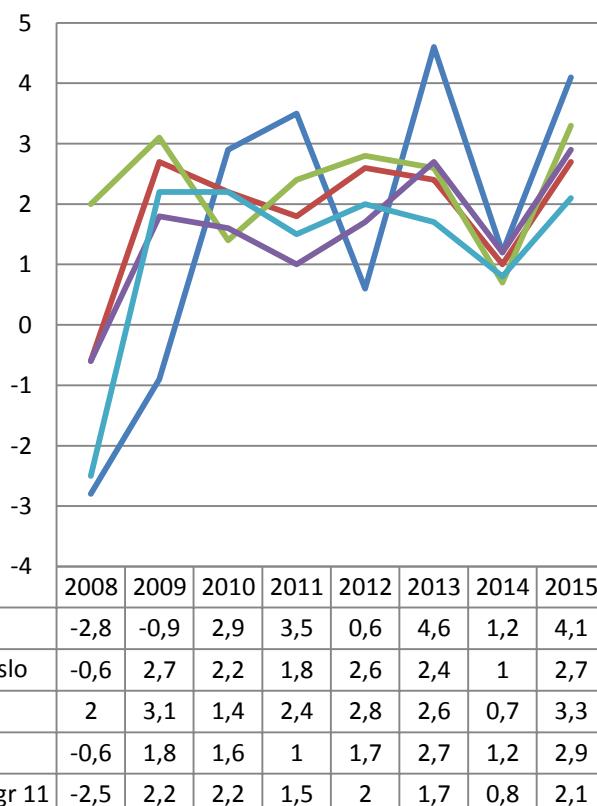
Tala i denne analysen er henta frå kommunerekneskapen og Statistisk Sentralbyrå. Alle kommunar er pålagt å føre rekneskapen etter KOSTRA-standarden (Kommune-Stat-Rapportering). Ein nyttar KOSTRA som ein reiskap til å evaluera drifta (effektivitet, riktig tenestetilbod, samansetning og kvalitet). KOSTRA gjer det enklare å samanlikne på tvers av ulike kommunar.

Tala frå Sveio kommune samanliknast her med tal frå Kommunegruppe 11. Kommunane som ligg i kommunegruppe 11 er definert som middels store kommunar med middels bundne kostnader per innbyggjar og middels frie disponibele inntekter. Det er kommunerekneskapa frå 2013 som er lagt til grunn for denne grupperinga.

## Netto driftsresultat

Netto driftsresultatet seier noko om kor stor skilnad det er mellom utgiftene og inntektene. Nærare bestemt viser det årets driftsoverskot etter at renter og avdrag er betalt. Netto driftsresultat gir eit uttrykk for kva kommunen har til disposisjon til avsetningar og investeringar. I følgje Teknisk beregningsutvalg (TB) bør nettodriftsresultat vera på minst 1,75 % av brutto driftsinntekter.

### Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter



Av tabellen nedanfor kan ein sjå at Sveio hadde negativt netto driftsresultat i 2008 og 2009.

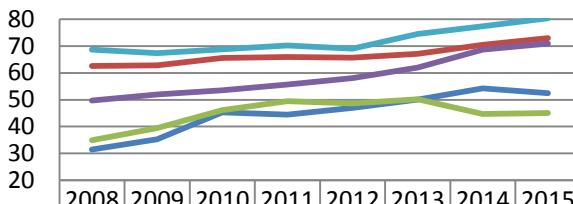
Ein ser at resultatet til Sveio kommune i stor grad svingar i takt med dei ein samanliknar seg med.

I 2010 og 2011 ligg Sveio omtrent der ein bør ligge medan resultatet i 2012 blei lågare enn anbefalt. I 2013 hadde Sveio et vesentlig betre netto driftsresultat enn andre kommunar som Sveio samanlikner seg med. Driftsresultatet i 2014 er igjen lågare enn anbefalinga frå TB. For 2015 er resultatet betre og ein ligg over anbefalinga frå TB.



## Netto lånegjeld

### Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter



	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sveio	31,5	35,3	45,3	44,5	47	50,1	54,2	52,4
Norge u/Oslo	62,6	62,8	65,5	65,9	65,7	67,1	70,4	72,9
Rogaland	34,9	39,4	46,1	49,5	48,6	50,2	44,7	45
Hordaland	49,7	52	53,5	55,7	58	62	68,7	70,9
Kommunegr 11	68,7	67,4	68,8	70,2	69	74,5	77,3	80,3

låna ut til Haugaland kraft og blir dermed trukke frå.

Vidare vil det vere relevant å sjå på lånegjelda i forhold til driftsinntektene. Netto lånegjeld er kommunens gjeld minus utlån og ubrukte lånemidlar. Sveio si netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene er lågare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11, men høgare enn kommunana i Rogaland.

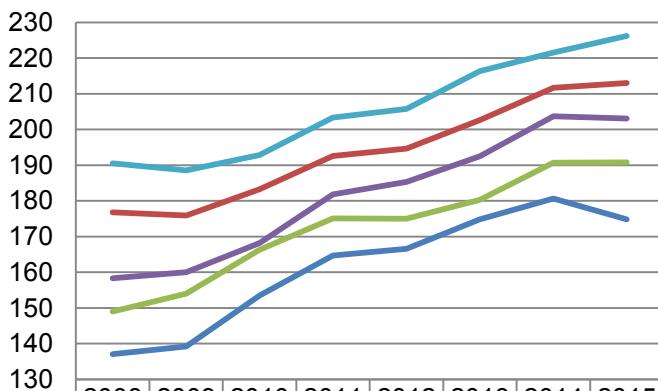
Ei årsak til dette er at ein del av brutto lånegjeld bli

### Utvikling i langsiktig gjeld

Oversikten viser utviklinga i den langsiktige gjelda i forhold til kommunens driftsinntekter.

Dette seier noko om kommunens gjeldsbelastning i forhold til kommunens økonomiske føresetnader. Formidlingslån og pensjonsforpliktingar inngår i omgrepene.

### Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter



	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sveio	137,1	139,2	153,5	164,7	166,6	174,8	180,6	174,8
Norge u/Oslo	176,8	175,9	183,2	192,6	194,6	202,6	211,7	213
Rogaland	149	154	166,3	175,1	175	180,3	190,7	190,8
Hordaland	158,3	160	168,2	181,8	185,3	192,5	203,7	203,1
Kommunegr 11	190,5	188,5	192,8	203,3	205,8	216,3	221,5	226,2

Av figuren ser ein at Sveio ligg noko lågt også når det gjeld den langsiktige gjelta. Samstundes ser ein at den langsiktige gjelta stadig aukar i forhold til brutto driftsinntekter.

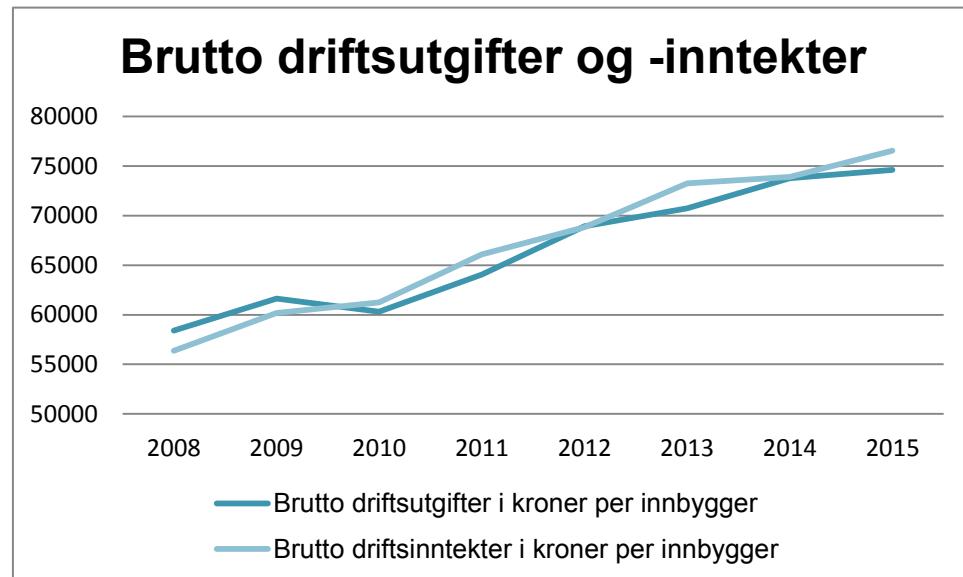
Det har frå 2012 til 2014 vore ei svakare auke i langsiktig gjeld. I 2015 er denne utviklinga snudd og ein er tilbake på 2013 nivået. Når planlagde investeringa vert gjennomført er det

igjen venta ein auke i lånegjeld i forhold til driftsinntektene.



## Brutto driftsinntekt og driftsutgift

Både driftsinntektene og driftsutgiftene per innbyggjar har auka i Sveio kommune dei siste åra. Driftsinntektene til Sveio kommune har auka med omlag 2,0 % frå 2009 til 2010, og med omlag 8,0 % frå 2010 til 2011. Den kraftige auken frå 2010 til 2011 skuldast i hovudsak at kommunane overtok finansieringa av barnehagane frå staten.



I 2008 og 2009 var brutto driftsinntekter lågare enn brutto driftsutgifter. Dette snudde i 2010 då brutto driftsinntekt og driftsutgift var meir eller mindre like. I 2013 var brutto driftsinntekter igjen klårt høgare enn brutto driftskostnader. I 2014 var brutto driftsinntekter og driftsutgifter meir eller mindre like igjen. I 2015 snur trenden igjen og brutto driftsinntekter er igjen høgare enn bruttodriftsutgifter.



# Økonomiplan 2017-2020 – drift

## Budsjettskjema drift

Hovedoversikt drift	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Brukertilbnelinger	12 460 930	12 683 158	12 683 158	13 316 548	13 316 548	13 316 548	13 316 548
Andre salgs- og leieinntekter	37 064 425	33 648 062	34 008 062	38 752 355	38 752 355	38 752 355	38 752 355
Overføringer med krav til motytelse	57 238 668	57 666 632	60 848 862	55 493 837	55 493 837	55 493 837	55 493 837
Rammetilskudd	173 482 270	173 710 000	180 510 000	179 050 000	179 050 000	179 050 000	179 050 000
Andre statlige overføringer	15 777 441	15 476 100	16 376 100	20 528 590	20 528 590	20 528 590	20 528 590
Andre overføringer	444 500	363 000	363 000	363 000	363 000	363 000	363 000
Inntekts- og formuesskatt	121 337 149	133 500 000	127 000 000	139 150 000	139 150 000	139 150 000	139 150 000
Eiendomsskatt	10 248 638	8 760 000	8 760 000	7 260 000	7 260 000	7 260 000	7 260 000
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0	0
<b>Sum driftsinntekter</b>	<b>428 054 021</b>	<b>435 806 952</b>	<b>440 549 182</b>	<b>453 914 330</b>	<b>453 914 330</b>	<b>453 914 330</b>	<b>453 914 330</b>
Lønnsutgifter	212 173 843	216 015 434	217 288 013	219 224 521	219 224 521	219 224 521	219 224 521
Sosiale utgifter	57 433 607	71 824 543	69 938 817	72 060 585	72 060 585	72 060 585	72 060 585
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	49 175 396	41 620 925	42 982 203	46 289 371	46 289 371	46 289 371	46 289 371
Kjøp av tjenester som erstatter kommunaltjenesteproduksjon	61 734 101	66 656 833	69 089 833	70 156 223	70 156 223	70 156 223	70 156 223
Overføringer	18 977 185	18 693 659	18 332 984	19 557 044	19 557 044	19 557 044	19 557 044
Avskrivninger	17 819 609	16 870 000	16 870 000	16 870 000	16 870 000	16 870 000	16 870 000
Fordelte utgifter	-37 500	0	237 000	0	0	0	0
<b>Sum driftsutgifter</b>	<b>417 276 241</b>	<b>431 681 394</b>	<b>434 738 850</b>	<b>444 157 744</b>	<b>444 157 744</b>	<b>444 157 744</b>	<b>444 157 744</b>
<b>Brutto driftsresultat</b>	<b>10 777 780</b>	<b>4 125 558</b>	<b>5 810 332</b>	<b>9 756 586</b>	<b>9 756 586</b>	<b>9 756 586</b>	<b>9 756 586</b>
Renteinntekter og utbytte	7 794 340	7 350 000	8 350 000	7 900 000	7 100 000	6 400 000	6 400 000
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	41 347	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Mottatte avdrag på utlån	882 506	320 000	320 000	320 000	320 000	320 000	320 000
<b>Sum eksterne finansinntekter</b>	<b>8 718 193</b>	<b>7 820 000</b>	<b>8 820 000</b>	<b>8 370 000</b>	<b>7 570 000</b>	<b>6 870 000</b>	<b>6 870 000</b>
Renteutgifter og låneomkostninger	7 307 478	7 202 000	7 202 000	7 165 000	9 965 000	11 365 000	12 665 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	12 500 000	14 100 000	14 100 000	16 900 000	18 300 000	18 800 000	19 100 000
Utlån	104 238	0	0	60 000	60 000	60 000	60 000
<b>Sum eksterne finansutgifter</b>	<b>19 911 716</b>	<b>21 302 000</b>	<b>21 302 000</b>	<b>24 125 000</b>	<b>28 325 000</b>	<b>30 225 000</b>	<b>31 825 000</b>
<b>Resultat eksterne finantransaksjoner</b>	<b>-11 193 523</b>	<b>-13 482 000</b>	<b>-12 482 000</b>	<b>-15 755 000</b>	<b>-20 755 000</b>	<b>-23 355 000</b>	<b>-24 955 000</b>
Motpost avskrivninger	17 819 611	16 870 000	16 870 000	16 870 000	16 870 000	16 870 000	16 870 000
<b>Netto driftsresultat</b>	<b>17 403 868</b>	<b>7 513 558</b>	<b>10 198 332</b>	<b>10 871 586</b>	<b>5 871 586</b>	<b>3 271 586</b>	<b>1 671 586</b>
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	1 528 366	0	9 090 961	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	21 819	0	0	0	0	0	955 000
Bruk av bundne driftsfond	1 439 168	1 304 442	1 379 667	613 942	613 942	613 942	613 942
<b>Sum bruk av avsetninger</b>	<b>2 989 353</b>	<b>1 304 442</b>	<b>10 470 628</b>	<b>613 942</b>	<b>613 942</b>	<b>613 942</b>	<b>1 568 942</b>
Overført til investeringsregnskapet	0	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000
Avtatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Avtatt til disposisjonsfond	9 273 282	6 908 000	18 658 961	8 245 000	3 245 000	645 000	0
Avtatt til bundne driftsfond	2 028 999	1 010 000	1 110 000	2 340 528	2 340 528	2 340 528	2 340 528
<b>Sum avsetninger</b>	<b>11 302 281</b>	<b>8 818 000</b>	<b>20 668 961</b>	<b>11 485 528</b>	<b>6 485 528</b>	<b>3 885 528</b>	<b>3 240 528</b>
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	9 090 940	0	0	0	0	0	0



<b>Skjema 1a</b>	<b>Regnskap 2015</b>	<b>Budsjett 2016</b>	<b>Revidert budsjett 2016</b>	<b>Budsjett 2017</b>	<b>Budsjett 2018</b>	<b>Budsjett 2019</b>	<b>Budsjett 2020</b>
1 Skatt på inntekt og formue	-121 337 149	-133 500 000	-127 000 000	-139 150 000	-139 150 000	-139 150 000	-139 150 000
2 Ordinært rammetilskudd	-173 482 270	-173 710 000	-180 510 000	-179 050 000	-179 050 000	-179 050 000	-179 050 000
3 Skatt på eiendom	-10 248 638	-8 760 000	-8 760 000	-7 260 000	-7 260 000	-7 260 000	-7 260 000
4 Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0	0
5 Andre generelle statstilskudd	-13 371 907	-14 050 000	-14 850 000	-17 250 000	-17 250 000	-17 250 000	-17 250 000
6 Sum frie disponibele inntekter SUM (L1:L5)	-318 439 964	-330 020 000	-331 120 000	-342 710 000	-342 710 000	-342 710 000	-342 710 000
7 Renteinntekter og utbytte	-7 794 340	-7 350 000	-8 350 000	-7 900 000	-7 100 000	-6 400 000	-6 400 000
8 Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-41 347	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
9 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	7 108 677	7 202 000	7 202 000	7 165 000	9 965 000	11 365 000	12 665 000
10 Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0	0
11 Avdrag på lån	12 500 000	14 100 000	14 100 000	16 900 000	18 300 000	18 800 000	19 100 000
12 Netto finansinntekter/-utgifter SUM (L7:L11)	11 772 990	13 802 000	12 802 000	16 015 000	21 015 000	23 615 000	25 215 000
13 Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
14 Til ubundne avsetninger	9 099 366	6 908 000	18 658 961	8 245 000	3 245 000	645 000	75 000
15 Til bundne avsetninger	850 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
16 Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-1 528 366	0	-9 090 961	0	0	0	0
17 Bruk av ubundne avsetninger	-21 819	0	0	0	0	0	-1 030 000
18 Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0	0
19 Netto avsetninger SUM (L13:L18)	8 399 181	7 408 000	10 068 000	8 745 000	3 745 000	1 145 000	-455 000
20 Overført til investeringsbudsjettet	0	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000
21 Til fordeling drift (L6 + L12 - L19 - L20)	-298 267 793	-307 910 000	-307 350 000	-317 050 000	-317 050 000	-317 050 000	-317 050 000
22 Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	0	0	0	0	0	0	0
23 Merforbruk/mindreforbruk (L22 - L21)	298 267 793	307 910 000	307 350 000	317 050 000	317 050 000	317 050 000	317 050 000

Budsjettskjema 1a viser kor mykje ein kan fordela til driftseiningane. Skjema 1b viser fordelinga til dei ulike rammeområda i kommunen.



Budsjettkjema 1b	Revidert budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Revidert budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Til fordeling drift	-293 568 431	-298 267 793	-307 910 000	-307 350 000	-317 050 000	-317 050 000	-317 050 000	-317 050 000
9 Politisk	4 376 000	4 854 806	4 180 000	4 180 000	4 609 000	4 609 000	4 609 000	4 609 000
10 Sentraladministrasjon	19 559 403	19 159 194	20 230 000	20 437 972	20 675 000	20 675 000	20 675 000	20 675 000
11 Tilleggslovingar	2 060 090	0	5 820 000	655 363	5 405 000	5 405 000	5 405 000	5 405 000
12 Oppvekst - Skule	77 943 812	81 195 226	79 370 000	82 133 216	80 228 000	80 228 000	80 228 000	80 228 000
14 Tekniske tjenester	12 374 717	14 069 118	13 380 000	13 730 822	13 696 000	13 696 000	13 696 000	13 696 000
15 Kultur	6 395 980	6 419 955	6 530 000	6 568 577	6 906 000	6 906 000	6 906 000	6 906 000
16 Kyrkja	3 690 000	3 690 000	3 760 000	3 760 000	3 840 000	3 840 000	3 840 000	3 840 000
17 Oppvekst - Barnehage	57 090 705	55 465 177	61 150 000	61 758 872	62 160 000	62 160 000	62 160 000	62 160 000
18 VAR - vann, avløp og renovasjon	50 362	-809 914	0	30 951	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
19 Finans	-506 569	-934 407	300 000	-3 200 000	1 571 000	1 571 000	1 571 000	1 571 000
22 Ryvarden Kulturfyr KF	480 000	600 000	390 000	390 000	400 000	400 000	400 000	400 000
23 Samhandlingsreforma	0	-379 108	0	0	0	0	0	0
30 Helseavdeling med fellestenester	20 703 359	21 142 255	21 540 000	22 429 790	22 356 000	22 356 000	22 356 000	22 356 000
31 Pleie og omsorg	46 588 927	50 047 490	47 130 000	48 703 687	49 430 000	49 430 000	49 430 000	49 430 000
32 NAV med flyktningearbeid	10 456 586	11 003 045	11 760 000	13 022 390	12 706 000	12 706 000	12 706 000	12 706 000
33 Barnevern	8 043 056	8 036 498	8 410 000	8 448 793	8 456 000	8 456 000	8 456 000	8 456 000
34 Habilitering	24 262 003	24 708 479	23 960 000	24 299 568	24 697 000	24 697 000	24 697 000	24 697 000
Fordelt 1B	293 568 431	298 267 814	307 910 000	307 350 000	317 050 000	317 050 000	317 050 000	317 050 000

## Inntekter

Sveio kommune er ein låginntekt-kommune. I 2014 hadde Sveio kommune ein skatteinngang på 85,2 % av landsgjennomsnittet. I 2015 sank skatteinngangen til 83,3 %, per september 2016 er skatteinngangen ytterlegare redusert til 82,3 % av landet. Kommunar med lågare skatteinngang enn landet blir gitt ein kompensasjon (inntektsutjamning) for dette. Etter kompensasjon for låg skatteinngang endar Sveio kommune opp med ein samla skatteinngang og inntektskompensasjon på om lag 94 % av landsgjennomsnittet. Ved vurdering av inntektene for 2017 tek ein utgangspunkt i KS sin modell for inntektssystemet. Folketal per 1.1.2017 er berekna ut frå folketalet per 1.7.2016 påplussa venta vekst i høve SSBs middelalternativ for framskriving av folketal.

Dei frie inntektene frå staten og skatteinngangen finansierar for ein stor del drifta av Sveio kommune. Dei frie inntektene består i hovudsak av innbyggjartilskot m/ utgiftsutjamning, veksttilskot, og skjønsmidlar. For Sveio sin del er det venta ei auke i dei frie inntektene og skatteinngangen m/ inntektsutjamning på 1,7 % frå 2016 til 2017. For heile landet er det venta ei auke på 2,7 %. Den lågare veksten i inntektene skuldast i hovudsak endringane i inntektssystemet frå 2017. Endring i strukturkriteriet gir ein verknad på om lag kr 2 600 000,- i årlege reduserte inntekter for Sveio. I det nye systemet er berekna utgifter til den yngste delen av befolkninga vekta ned, medan utgiftene til den eldre delen av innbyggjarane er vekta opp. Dette slår negativt ut for inntektene til kommunen.

I 2017 får Sveio kommune ikkje vektstilskot. Skjønstilskotet frå Fylkesmannen er på kr 3 800 000,- i 2017.



Inntektene frå eigedomsskatt vil venteleg auka med kr 3 800 000,- i 2017 i forhold til rammesaka i juni 2016. Dette skuldast foreslått auke i eigedomsskattesatsen på 0,5 promille til 2,5 promille. Det er lagt til grunn flyktingtilskot på kr 15,7 millionar i 2017. Det er då ikkje tatt omsyn til IMDIS varsel om redusert mottak av flyktningar i 2017.

I 2017 ventar ein renteinntekter og utbytte frå Haugaland Kraft på 5,3 millionar kroner, det same som i 2016. Det er uvisse knytt til storleiken på inntektene frå Haugaland Kraft i resten av økonomiplanperioden. Det er lagt opp til ei auke i dei ulike kommunale avgiftene og brukarbetalingane på om lag 2,1 % frå 2016 til 2017.

## Utgifter

Utgiftsbehovet til Sveio kommune i er berekna til å vera på 109,12 % i 2017, ned frå 109,79 % i 2016, i forhold til landsgjennomsnittet. Forskjellen i utgiftsbehov i forhold til resten av landet blir det gitt kompensasjon for gjennom utgiftsutjamning.

Med utgangspunkt i rådmannen sitt framlegg til investeringsbudsjett er det venta ei auke i netto lånegjeld (gjeld mot omløpsmidlar) i økonomiplanperioden. Ein legg til grunn avdragsutgifter på 16,9 millionar kroner i 2017, og ein auke til 18,3 millionar kroner i 2018. Ein reknar med renteutgifter på om lag 8,2 millionar kroner i 2017, aukande til 12,7 millionar kroner i 2020. Samla utgifter til renter og avdrag er planlagt auka med 6,7 millionar kroner frå 2017 til 2020. Dette skuldast i hovudsak store planlagde investeringar i skulebygg, badeanlegg og barnehagebygg. Det er lagt til grunn ei lånerente på 2,0 % i 2017, aukande til 2,75 % i 2020. Dette er etter rådmannen sitt syn ei realistisk forventning som det knyt seg til dels stor risiko til. Det er avgjerande for Sveio kommune å budsjettera med tilstrekkeleg høgt driftsresultat for å kunne handtera denne usikkerheita.

## Vurdering

Det er rådd til at kommunane har eit netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene på 1,75 %. Tidlegare år har Sveio kommune oppnådd eit netto driftsresultat omrent på nivå med anbefalinga, som tidlegare var på 3,5 %. For 2017 er det budsjettet med eit nettodriftsresultat på 1,0 %. Dette ligg an til å gå ned til -0,75 % i 2020, om ein ikkje aukar inntektene eller redusera utgiftene til kommunen.

I rammene for budsjettet 2017 blei det lagt til grunn ein vekst i lønsutgiftene og andre utgifter (deflator) på 2,5 %. Av dette vert rammeområda kompensert generelt med 2,0 % ved rammevedtaket i juni 2016. Det blei altså lagt opp til ein reell innsparing på dei ulike områda. I statsbudsjettet for 2017 vart det lagt til grunn ein deflator på 2,5 %. I budsjettet for 2017 har rådmannen funne rom for ei målretta fordeling på ytterlegare 3,7 millionar til rammeområda. I tillegg kjem verknadene av vedteken flyktingplan, satsing på Lean og verknad av at kommunen overtar finansieringa av frivilligsentralen frå staten. Sjå rådmannens eige avsnitt for detaljar.



# Økonomiplan 2017-2020 –investering

## Budsjettskjema investering

Hovedoversikt investering	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-14 922 000	-8 190 000	-6 324 000	-5 290 000
Statlige overføringer	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0
<b>SUM INNTEKTER (L)</b>	<b>-14 922 000</b>	<b>-8 190 000</b>	<b>-6 324 000</b>	<b>-5 290 000</b>
Lønnsutgifter	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	77 398 000	34 080 000	26 796 000	22 660 000
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	0	0	0	0
Overføringer	14 922 000	8 070 000	6 324 000	5 290 000
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0
<b>SUM UTGIFTER (M)</b>	<b>92 320 000</b>	<b>42 150 000</b>	<b>33 120 000</b>	<b>27 950 000</b>
Avdragsutgifter	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Utlån	3 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0
<b>SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)</b>	<b>5 200 000</b>	<b>6 200 000</b>	<b>6 200 000</b>	<b>6 200 000</b>
<b>FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)</b>	<b>82 598 000</b>	<b>40 160 000</b>	<b>32 996 000</b>	<b>28 860 000</b>
Bruk av lån	-78 670 000	-37 960 000	-30 796 000	-26 660 000
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
Overføringer fra driftsregnskapet	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-1 728 000	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
<b>SUM FINANSIERING (R)</b>	<b>-82 598 000</b>	<b>-40 160 000</b>	<b>-32 996 000</b>	<b>-28 860 000</b>
<b>UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>



<b>Skjema 2a</b>	<b>Regnskap 2015</b>	<b>Budsjett 2016</b>	<b>Budsjett 2017</b>	<b>Budsjett 2018</b>	<b>Budsjett 2019</b>	<b>Budsjett 2020</b>
Investeringar i anleggsmidler	24 418 844	52 765 000	92 320 000	42 150 000	33 120 000	27 950 000
Utlån og forskutteringar	2 310 000	4 000 000	3 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	6 022 865	900 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Avdrag på lån	5 926 823	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Dekning av tidlegare års udekka	281 635		0	0	0	0
Avsetningar	8 459 438	4 500 000	0	0	0	0
<b>Årets finansieringsbehov</b>	<b>47 419 605</b>	<b>63 365 000</b>	<b>97 520 000</b>	<b>48 350 000</b>	<b>39 320 000</b>	<b>34 150 000</b>
Bruk av lånemidlar	-20 318 212	-39 022 000	-78 670 000	-37 960 000	-30 796 000	-26 660 000
Inntekter fra sal av anleggsmidler	-6 228 090	-4 500 000	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjonar	-3 774 438	-11 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
Tilskot til investeringar	4 628	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 283 826	-7 243 000	-14 922 000	-8 190 000	-6 324 000	-5 290 000
Overført fra driftsregkneskapen	0	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Bruk av avsetningar	-12 169 349	-500 000	-1 828 000	-100 000	-100 000	-100 000
<b>Sum finansiering</b>	<b>-45 769 287</b>	<b>-63 365 000</b>	<b>-97 520 000</b>	<b>-48 350 000</b>	<b>-39 320 000</b>	<b>-34 150 000</b>
<b>Udekket/udisponert</b>	<b>1 650 318</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Investeringar i anleggsmidler						
VAR	2 652 718	10 300 000	2 760 000	1 300 000	1 000 000	1 000 000
Ikkje VAR	21 766 126	42 465 000	89 560 000	40 850 000	32 120 000	26 950 000
<b>Sum inversteringer i anleggsmidler</b>	<b>24 418 844</b>	<b>52 765 000</b>	<b>92 320 000</b>	<b>42 150 000</b>	<b>33 120 000</b>	<b>27 950 000</b>

**Utlån og forskutteringar:** Det er lagt opp til årleg vidareutlån av kr 4 000 000,- til startlån i perioden, det same som i 2016. Restmidlar fra 2016 gjer at nytt låneopptak for kommunen blir kr 3 000 000,- i 2017.

**Kjøp av aksjar og andelar/overførd frå driftsbudsjettet:** Som ein del av avtalen med KLP som pensjonsleverandør til kommunen, må Sveio årleg gå inn med eigenkapital. Storleiken på det årlege innskottet avheng av storleiken på kommunens pensjonsforpliktingar.

**Avsetnadar/inntekter frå sal av anleggsmidler:** Det er lagt opp til sal av tomter i 2017, men dette er ikkje talfesta i investeringsbudsjetten. Det er også lagt opp til kjøp (tilbakekjøp) av tomter for kr 0,5 millionar kroner per år. Netto salsinntekt er i sin heilheit tenkt avsett på investeringsfond.

Budjettskjema 2a viser alle planlagde investeringar, avsetnadar og finansieringa av desse. Budjettskjema 2b spesifiserer alle investeringane i anleggsmiddel.



<b>Skjema 2b</b>	<b>Budsjett 2017</b>	<b>Budsjett 2018</b>	<b>Budsjett 2019</b>	<b>Budsjett 2020</b>
30200 LEIAR DRIFT OG ANLEGG				
30502 SVEIO BARNEHAGE 6 AVD. 2018	0	200 000	18 200 000	20 000 000
30503 VEGLYS FORNYING	0	0	0	1 500 000
30504 UTBETRING ROPHUSVEG	300 000	0	0	0
30505 BYGGING BUSTADAR FOR VANSKLEGSTILTE	4 800 000	0	0	0
30506 KOMMUNALE LEKEPLASSER SIKKERHET	200 000	200 000	100 000	100 000
30507 LEIKEAPPARAT UTANFOR KOMMUNEHUSET	200 000	0	0	0
33000 UTEOMRÅDE BARNEHAGE/SKULE	200 000	200 000	200 000	200 000
33203 SVEIO SKULE NYBYGG/REHABILITERING FRÅ 2016	39 300 000	24 000 000	0	0
33327 BUSTAD FLYKTNING	2 000 000	0	0	0
33350 BYGG FOR ARBEIDSTRENING/VERNA ARBEID	3 000 000	0	0	0
34015 UTVIKLING NÆRINGSOMRÅDE - EKRENE NÆRING	3 450 000	0	0	0
34142 KOMMUNEHUSET - SVALGANG	0	0	100 000	0
34143 KOMMUNEHUSET - BRANNSIKRING	0	1 500 000	0	0
34264 KOMMUNALE VEGAR ASFALTERING	1 200 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
34275 TRAFIKKSIKRING	1 250 000	750 000	750 000	750 000
34276 TRAKTOR	0	0	600 000	0
34277 LASTEBIL	0	0	1 000 000	0
34278 GRAVEMASKIN 7,5 TONN	0	0	0	1 000 000
34522 SOKNEHUS 2017	4 900 000	0	0	0
35005 GRUNNLAGSINVESTERINGAR BUSTADSFELT	400 000	400 000	400 000	400 000
<b>Totalt 30200 LEIAR DRIFT OG ANLEGG</b>	<b>61 200 000</b>	<b>28 750 000</b>	<b>22 850 000</b>	<b>25 450 000</b>
30300 KOMMUNALSJEF TEKNISK				
33999 SAL/KJØP TOMTER	500 000	500 000	500 000	500 000
35231 BUSTADFELT HÅVÅSEN 3	0	500 000	5 000 000	0
<b>Totalt 30300 KOMMUNALSJEF TEKNISK</b>	<b>500 000</b>	<b>1 000 000</b>	<b>5 500 000</b>	<b>500 000</b>
30100 LEIAR IKT				
31110 IKT	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
<b>Totalt 30100 LEIAR IKT</b>	<b>1 000 000</b>	<b>1 000 000</b>	<b>1 000 000</b>	<b>1 000 000</b>
30400 RÄDMANNEN				
34404 KORTHOLSBANE	2 160 000	0	0	0
34406 BADEANLEGG	20 000 000	10 000 000	0	0
<b>Totalt 30400 RÄDMANNEN</b>	<b>22 160 000</b>	<b>10 000 000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
30500 LEIAR PLAN OG NÆRING				
30500 PERSONLEG VERNEUTSYR BRANNMANNSKAP	600 000	0	0	0
<b>Totalt 30500 LEIAR PLAN OG NÆRING</b>	<b>600 000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
30600 PROSJEKITLEIAR 1				
30501 NYTT TAK FÖRDE GAMLESKULE	0	0	1 000 000	0
34521 GRAVPLASS FÖRDE KYRKJEGARD	2 750 000	0	1 500 000	0
34492 VAREHEIS/TILRETTELEGGING RYVARDEN	150 000	0	0	0
34407 LYSLØYPE DEL 2	1 000 000	0	0	0
<b>Totalt 30600 PROSJEKITLEIAR 1</b>	<b>3 900 000</b>	<b>0</b>	<b>2 500 000</b>	<b>0</b>
30700 PROSJEKITLEIAR 2				
44905 ØREVIK SKULE - BRANNSIKRING	200 000	0	0	0
<b>Totalt 30700 PROSJEKITLEIAR 2</b>	<b>200 000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
30800 KOMMUNALSJEF HELSE OG OMSORG				
35100 MOBILE ENHETER HEIMETENESTEN	0	100 000	0	0
<b>Totalt 30800 KOMMUNALSJEF HELSE OG OMSORG</b>	<b>0</b>	<b>100 000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
30900 KOMMUNALSJEF OPPVEKST OG KULTUR				
34430 AUTOMATISK UTLÅNSSTASJON 2019	0	0	270 000	0
<b>Totalt 30900 KOMMUNALSJEF OPPVEKST OG KULTUR</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>270 000</b>	<b>0</b>
<b>Totalt utan VAR</b>	<b>89 560 000</b>	<b>40 850 000</b>	<b>32 120 000</b>	<b>26 950 000</b>



<b>Skjema 2b</b>	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
30210 VAR - LEIAR DRIFT OG ANLEGG				
30508 RÅVANNSPUMPER FØRDE 2017	360 000	0	0	0
30509 AVLØPSBIL	0	300 000	0	0
30510 VATN OG AVLAUPSGRØFT	400 000	0	0	0
35010 OPPGRADERING RØRNETT FRÅ 2018	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
35242 VASSVERK - PUMPESTASJON VIKSE - ROPHUS	2 000 000	0	0	0
Totalt 30210 VAR - LEIAR DRIFT OG ANLEGG	2 760 000	1 300 000	1 000 000	1 000 000
Totalsum	92 320 000	42 150 000	33 120 000	27 950 000



## Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Peter Olav Lura	N - 102	16/128

Saksnr	Utval	Type	Dato
139/16	Formannskapet	PS	28.11.2016
146/16	Kommunestyret	PS	12.12.2016

### BUDSJETT 2017 MED ØKONOMIPLAN 2017-2020

#### Prenta vedlegg:

Budsjett (drift og investering) 2017-2020 - rådmannen sitt forslag

Vedlegg budsjett 2017 tal - rådmannen sitt forslag

Låneportefølje per 14-11-2016

#### Saksopplysningar:

Rådmannen, 14.11.2017

#### Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Kommuneloven, kommuneproposisjonen, forskrift om årsbudsjett og statsbudsjettet.

#### Saksorientering:

Rådmannen sitt framlegg til budsjett for 2017 og økonomiplan 2017-2020 blei lagt fram i ope kommunestyremøte 31.10.2016. Budsjettet dokumenta følgjer som vedlegg til denne saka, og blei også delt ut til kommunestyremedlemmene i møtet 31.10.2016.

#### Økonomiske konsekvensar:

Sjå vedlagte dokument.

#### Vurdering i høve til ROS analyse:

Ikkje vurdert.

#### Vurdering:

Sjå vedlagte dokument.

#### Rådmannen sitt forslag til vedtak:

1. Framlegg til økonomiplan 2017-2020 slik det går fram av vedlegg 1 til budsjettvedtaket vert vedteke.

2. Framlegg til investeringsbudsjett for 2017 -2020, slik det går fram av investeringsbudsjettet (vedlegg 1 til budsjettvedtaket), vert vedteke.



3. Framlegg til inntektsrammer, renter og avdrag, avsetjingar og overføringer til investeringsbudsjett for 2017 slik det går fram av budsjettkjema 1a vert vedteke.
4. Framlegg til netto driftsrammer for driftsbudsjettet for 2017 slik det går fram av budsjettkjema 1b side 48, vert vedteke. Resultatet av gjennomførte lønsforhandlingar i 2017 kan innarbeidast i rammene til rammeområda ved omfordeling frå rådmannen si ramme for avsett tilleggsløyving.
5. Skattevedtak: Kommunalt inntektskattør i samsvar med Stortinget sitt vedtak om maksimalskatt. Eigdomskatt –jf. eiga sak om eigedomskatt.
6. Kommunestyret godkjenner låneramme på inntil kr 59 870 000 til investeringsformål. Låneramma skal dekka investeringsprosjekta som vert vedtekne i budsjett 2017. Ved inngåing av rammeavtalar der innkjøp krev finansiell leasing, vil kommunestyret få framlagt eiga sak.
7. Kommunestyret godkjenner i tillegg ei låneramme på kr 3 000 000 til vidare utlån, Startlån.
8. Låneopptaket og signering av lånepapir vert delegert til rådmannen. Løyvingar for vedtekne prosjekt (investeringar) som ikkje er fullfart ved årsskiftet 2016/2017, vert overført til 2017 avgrensa til dei beløp som er nødvendige for å fullføra prosjekta.
9. Kommunestyret vedtar låneporteføljen til Sveio kommune (vedlegg 3). Alle lån i porteføljen kan refinansierast i inneverande år og i budsjettåret 2017. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn formålstenleg, uavhengig av opphavleg vedtak.
10. Kommunestyret vedtek å ha ei driftskreditramme på kr 20 000 000.
11. Kommunale avgifter og gebyr vert auka i tråd med handsama sak om kommunale avgifter. Avgifter og gebyr i Sveio kommune skal som hovudregel følgje prinsippet om sjølvkost. Syner her til eiga sak om kommunale avgifter.
12. Ordføraren si godtgjersle for 2017 vert sett til 90 % av stortingsrepresentantane si godtgjersle og i samsvar med KOM sak 78/07.

Formannskapet - 139/16

**FOR - behandling:**

Fleire tok ordet i saka.

Ap og FrP la fram følgjande forslag til vedtak:  
Sveio Arbeiderparti og Sveio Fremskrittsparti sitt forslag til vedtak i sak 139/16 - ØKONOMIPLAN 2017-2020:

1. Framlegg til økonomiplan 2017 - 2020 slik det går fram av vedlegg 1 til budsjettvedtaket vert vedteke med endringar som lagt inn under punkt 2,3, 4 og 6.
2. Framlegg til investeringsbudsjett for 2017 - 2020, slik det går fram av



investeringsbudsjettet (vedlegg 1 til budsjettvedtaket), vert vedteke med endringane lista under.

**Endring:**

<b>Investering:</b>	2017	2018	2019
Kortholdsbane	2 160 000		
Lysløpe del 2	1 000 000		
Badeanlegg	30 000 000		
Vareheis/tilrettelegging Ryvarden	150 000		
Etablering av aktivitetsområde Sveio sentrum	200 000		
Traktor flyttes til 2019	- 600 000	0	600 000
Tak Førde skule flyttes til 2019	- 1 000 000	0	1 000 000
	31 910 000	0	1 600 000
<b>Inndekning investering:</b>			
Økt låneopptak	29 750 000	0	1 600 000
Tomtefond	2 160 000	0	

Merknad til «34275 TRAFIKKSIKRING»: Kr 500.000,-prioriteres i 2017 til fortsatt satsing på veglys.

3. Framlegg til inntektsrammer, renter og avdrag, avsetjinger og overføringer til investeringsbudsjett for 2017 slik det går fram av budsjettkjema 1a vert vedteke med endringane under

**Endring:**

Reduksjon i eiendomsskatt og styrking av den sosiale profilen innføres en årlig økning av bunnfradraget med kr 200.000,- fra og med 2017. Forventa reduksjon i årlig inntekt blir kr 1.200.000,- Statleg tilskot til kommunepsykolog gir forventa aukning av årleg inntekt med kr 300.000,-

4. Framlegg til netto driftsrammer for driftsbudsjettet for 2017 slik det går fram av budsjettkjema 1b side 48, vert vedteke med endringane lista under. Resultatet av gjennomførte løns-forhandlinger i 2017 kan innarbeidast i rammene til rammeområda ved omfordeling fra rådmannen si ramme for avsett tilleggsløyving.

**Endringar:**

<b>Driftsbudsjett:</b>		
Ansette kommunepsykolog (100%)	1,2	MNOK
Ansette ergoterapeut (50%)	0,3	MNOK
Årlig økning av bunnfradrag i eiendomsskatt med kr. 200 000		
Forventa reduksjon i årlig inntekt blir	1,2	MNOK
Tidsavgrensa hjelpe 1:1 situasjon SOS. Skal tas ut ved endring av behov.	1,0	MNOK
<b>Inndekning drift:</b>		
Nav med flyktning	- 1,5	MNOK
Helse + 1,7 MNOK endres til 0,7 MON, dette frigir	- 1,0	MNOK



Flyktning oppvekst/skule	- 2,05	MNOK
Forventa innsparing gjennom varige forbedringsaktiviteter (lineær fordeling sektorvis)	-5,0	MNOK
Slå sammen administrasjoner på skoler og barnehage	- 1,2	MNOK
- Førde skulles overtar administrasjonen for Valestrand og Auklandshamn		
- Førde barnehage overtar administrasjonen for Valestrand barnehage		
Statleg tilskot til kommunepsykolog gir forventa økning av årlig inntekt med	0,3	MNOK
Overskytende midler blir overført til disposisjonsfond		

5. Skattevedtak: Kommunalt inntektsskatteøyre i samsvar med Stortinget sitt vedtak om maksimalsats. Egedomskatt –jf. eiga sak om egedomskatt.

6. Kommunestyret godkjenner låneramme på inntil kr 89 620 000 til investeringsformål. Låneramma skal dekka investeringsprosjekta som vert vedtekne i budsjett 2017. Ved inngåing av rammeavtalar der innkjøp krev finansiell leasing, vil kommunestyret få framlagt eiga sak.

7. Kommunestyret godkjenner i tillegg ei låneramme på kr 3 000 000 til vidare utlån, Startlån.

8. Låneopptaket og signering av lånepapir vert delegert til rådmannen. Løyvingar for vedtekne prosjekt (investeringar) som ikkje er fullført ved årsskiftet 2016/2017, vert overført til 2017 avgrensa til dei beløp som er nødvendige for å fullføra prosjekta.

9. Kommunestyret vedtar låneporteføljen til Sveio kommune (vedlegg 3). Alle lån i porteføljen kan refinansierast i inneverande år og i budsjettåret 2017. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn formålstøyning, uavhengig av opphavleg vedtak.

10. Kommunestyret vedtek å ha ei driftskreditramme på kr 20 000 000.

11. Kommunale avgifter og gebyr vert auka i tråd med handsama sak om kommunale avgifter. Avgifter og gebyr i Sveio kommune skal som hovudregel følgje prinsippet om sjølvkost. Syner her til eiga sak om kommunale avgifter.

12. Ordføraren si godtjersle for 2017 vert sett til 90 % av stortingsrepresentantane si godtjersle og i samsvar med KOM sak 78/07.

Lars Einar Hollund la fram følgjande forslag frå Høgre:

*Utgangspunkt for oss er å beholde eiendomsskatten på dagens nivå og redusere driftsbudsjettet tilsvarende. Rådmannens forslag til å øke eiendomsskatten utgjør 3.8 mill kroner.*

Foreslår derfor følgende reduksjoner i budsjettet:

Område	Beskrivelse	Endring	Beløp
Finans	0,5% justering av rente på låneportefølgen.	Fra 2% til 1,5%	– 2.000.000
LEAN	Ta bort ekstra bevilging til LEAN	LEAN må finne dekning	– 350.000



<b>Politisk</b>			- 150.000
12700 Konsulenttjenester	Summert opp bruker kommunen ca kr. 3,2 mill på kjøp av konsulenttjenester	Foreslår å redusere dette generelt med vel 15%	- 500.000
NAV	På grunn av redusert flyktningestrøm så tar vi bort rådmannens forslag til økning.	Redusere fra kr. 1,5 til kr. 1 mill.	- 500.000
Reingjering	Samlet så bruker kommunen minst kr. 5,5 mill på reingjering. Ved å effektivisere og/eller konkurranseutsette tjensten bør det være mulig å omfordеле midler her,	Første kr. 300.000 ras generelt inn i budsjettet. Innsparinger utover dette øremerkes pleie og omsorg.	- 300.000
IKT	IKT bør snarast utsources til en IKT leverandør		
			- 3.800.000

I investeringsbudsjettet foreslår en å ta inn følgende post:

Tilskudd til oppbygging av nytt grendahus på Vandaskog kr. 3.125.000 på investeringsbudsjett for 2017. Tilskuddet finansieres med tilsvarende økt låneopptak.

Røysting: Forslag fra AP og Frp vert vedtatt med 4 røyster.

Mindretal: Lars Einar Hollund, Jarle Jacobsen og Beate Susanne Haugland.

#### FOR - vedtak:

Formannskapet si tilråding til kommunestyret:

Sveio Arbeiderparti og Sveio Fremskrittsparti sitt forslag til vedtak i sak 139/16 - ØKONOMIPLAN 2017-2020:

1. Framlegg til økonomiplan 2017 - 2020 slik det går fram av vedlegg 1 til budsjettvedtaket vert vedteke med endringar som lagt inn under punkt 2,3, 4 og 6.
2. Framlegg til investeringsbudsjett for 2017 - 2020, slik det går fram av investeringsbudsjettet (vedlegg 1 til budsjettvedtaket), vert vedteke med endringane lista under.

#### Endring:

Investering:	2017	2018	2019
Kortholdsbane	2 160 000		
Lysløype del 2	1 000 000		
Badeanlegg	30 000 000		
Vareheis/tilrettelegging Ryvarden	150 000		



Etablering av aktivitetsområde Sveio sentrum	200 000		
Traktor flyttes til 2019	- 600 000	0	600 000
Tak Førde skule flyttes til 2019	- 1 000 000	0	1 000 000
	31 910 000	0	1 600 000
<b>Inndeckning investering:</b>			
Økt låneneoptak	29 750 000	0	1 600 000
Tomtefond	2 160 000	0	

Merknad til «34275 TRAFIKKSIKRING»: Kr 500.000,-prioriteres i 2017 til fortsatt satsing på veglys.

3. Framlegg til inntektsrammer, renter og avdrag, avsetjinger og overføringer til investeringsbudsjettet for 2017 slik det går fram av budsjettetskema 1a vert vedteke med endringane under

Endring:

Reduksjon i eiendomsskatt og styrking av den sosiale profilen innføres en årlig økning av bunnfradraget med kr 200.000,- fra og med 2017. Forventa reduksjon i årlig inntekt blir kr 1.200.000,- Statleg tilskot til kommunepsykolog gir forventa aukning av årleg inntekt med kr 300.000,-

4. Framlegg til netto driftsrammer for driftsbudsjettet for 2017 slik det går fram av budsjetteskema 1b side 48, vert vedteke med endringane lista under. Resultatet av gjennomførte løns-forhandlinger i 2017 kan innarbeidast i rammene til rammeområda ved omfordeling fra rådmannen si ramme for avsett tilleggsløyving.

Endringar:

<b>Driftsbudsjett:</b>		
Ansette kommunepsykolog (100%)	1,2	MNOK
Ansette ergoterapeut (50%)	0,3	MNOK
Årlig økning av bunnfradrag i eiendomsskatt med kr. 200 000		
Forventa reduksjon i årlig inntekt blir	1,2	MNOK
Tidsavgrensa hjelpe 1:1 situasjon SOS. Skal tas ut ved endring av behov.	1,0	MNOK
<b>Inndeckning drift:</b>		
Nav med flyktning	- 1,5	MNOK
Helse + 1,7 MNOK endres til 0,7 MON, dette frigir	- 1,0	MNOK
Flyktning oppvekst/skule	- 2,05	MNOK
Forventa innsparing gjennom varige forbedringsaktiviteter (lineær og sektorvis)	- 5,0	MNOK
Så sammen administrasjoner på skoler og barnehage	-1,2	MNOK
- Førde skulle overtår administrasjonen for Valestrand og Auklandshamn		
- Førde barnehage overtår administrasjonen for Valestrand barnehage		
Statleg tilskot til kommunepsykolog gir forventa aukning av årleg inntekt med	0,3	MNOK
Overskytende midler blir overført til disposisjonsfond		

5. Skattevedtak: Kommunalt inntektskattør i samsvar med Stortinget sitt vedtak



om maksimalsats. Eigedomskatt –jf. eiga sak om eigedomskatt.

6. Kommunestyret godkjenner låneramme på inntil kr 89 620 000 til investeringsformål. Låneramma skal dekka investeringsprosjekta som vert vedtekne i budsjett 2017. Ved inngåing av rammeavtalar der innkjøp krev finansiell leasing, vil kommunestyret få framlagt eiga sak.

7. Kommunestyret godkjenner i tillegg ei låneramme på kr 3 000 000 til vidare utlån, Startlån.

8. Låneopptaket og signering av lånepapir vert delegert til rådmannen. Løyvingar for vedtekne prosjekt (investeringar) som ikkje er fullført ved årsskiftet 2016/2017, vert overført til 2017 avgrensa til dei beløp som er nødvendige for å fullføra prosjekta.

9. Kommunestyret vedtar låneporteføljen til Sveio kommune (vedlegg 3). Alle lån i porteføljen kan refinansierast i inneverande år og i budsjettåret 2017. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn formåistenleg, uavhengig av opphavleg vedtak.

10. Kommunestyret vedtek å ha ei driftskreditramme på kr 20 000 000.

11. Kommunale avgifter og gebyr vert auka i tråd med handsama sak om kommunale avgifter. Avgifter og gebyr i Sveio kommune skal som hovudregel følgje prinsippet om sjølvkost. Syner her til eiga sak om kommunale avgifter.

12. Ordføraren si godtgjersle for 2017 vert sett til 90 % av stortingsrepresentantane si godtgjersle og i samsvar med KOM sak 78/07.

#### Kommunestyret - 146/16

#### **KOM - behandling:**

Fleire tok ordet i saka. Det var to forslag til vedtak i saka.

#### **H, SP, KrF, MDG og V sitt forslag:**

LEAN	Ta bort ekstra bevilging til LEAN. Må finne dekning innen ord.budsj.		Kr. – 350.000
Politisk	Politisk har vokst og må tas ned.		Kr. – 350.000
12700 Konsulenttjenester	Summert opp, bruker kommunen ca kr. 3.2 mill på kjøp av konsulenttjenester	Foreslår å redusere dette generelt med vel 15%.	Kr. – 500.000
NAV	På grunn av redusert flyktningestrøm så	Redusere fra kr. 1.5 mill til kr. 750.000	Kr. – 750.000



	reduserer vi deler av rådmannens forslag til økning.		
Reingjering	Samlet så bruker kommunen minst kr. 5.5 mill på reingjering. Ved å effektivisere tjenesten bør der være mulig å omfordеле midler her.	Første kr. 300.000 tas inn i budsjettet. Innsparinger utover dette skal styrke Pleie og omsorg	Kr. – 300.000
IKT	IKT bør snarast outsorces til en IKT leverandør		Kr. – 100.000
Dispositionsfond	Redusere avsetning til fondet		Kr. – 1.450.000
			Kr. – 3.800.000

I INVESTERINGSBUDSJETTET foreslår en å ta inn følgende post:  
 Tilskudd til oppbygging av nytt grendahus på Vandaskog kr. 3.125.000 på investeringsbudsjett for 2017. Tilskuddet finansieres med tilsvarende økt låneopptak.

#### Ap og FrP sitt forslag

Sveio Arbeiderparti og Sveio Fremskrittsparti sitt forslag til vedtak i sak 146/16 - ØKONOMIPLAN 2017-2020:

1. Framlegg til økonomiplan 2017 - 2020 slik det går fram av vedlegg 1 til budsjettvedtaket vert vedteke med endringar som lagt inn under punkt 2,3, 4 og 6.
2. Framlegg til investeringsbudsjett for 2017 - 2020, slik det går fram av investeringsbudsjettet (vedlegg 1 til budsjettvedtaket), vert vedteke med endringane lista under.

Endring:

Investering:	2017	2018	2019
Kortholsbane	2 160 000		
Lysløype del 2	1 000 000		
Badeanlegg	20 000 000	10 000 000	
Vareheis/tilrettelegging Ryvarden	150 000		
Etablering av aktivitetsområde Sveio sentrum	- 300 000		
Traktor flyttes til 2019	- 600 000	0	600 000
Tak Førde skule flyttes til 2019	- 1 000 000	0	1 000 000
Trafikksikring	500 000		
Sum	21 910 000	10 000 000	1 600 000
<b>Inndekning investering:</b>			
Økt låneopptak	19 750 000	10 000 000	1 600 000
Tomtefond	2 160 000		



Merknad til «34275 TRAFIKKSIKRING»: prioriteres i 2017 til fortsatt satsing på veglys i henhold til trafikksikringsplanen.

3. Framlegg til inntektsrammer, renter og avdrag, avsetjingar og overføringer til investeringsbudsjett for 2017 slik det går fram av budsjettkjema 1a vert vedteke med endringane under

**Endring:**

Reduksjon i eiendomsskatt og styrking av den sosiale profilen innføres en årlig økning av bunnfradraget med kr 200.000,- fra og med 2017. Forventa reduksjon i årlig inntekt blir kr 1.200.000,-. Statleg tilskot til kommunepsykolog gir forventa aukning av årleg inntekt med kr 300.000,-.

4. Framlegg til netto driftsrammer for driftsbudsjettet for 2017 slik det går fram av budsjettkjema 1b side 48, vert vedteke med endringane lista under. Resultatet av gjennomførte lønsforhandlingar i 2017 kan innarbeidast i rammene til rammeområda ved omfordeling frå rådmannen si ramme for avsett tilleggsløyving.

**Endringar:**

<b>Driftsbudsjett:</b>	
Ansette kommunepsykolog (100%)	0,6 MNOK
Ansette ergoterapeut (50%)	0,3 MNOK
Årlig økning av bunnfradrag i eiendomsskatt med kr. 200.000,-	
Forventa reduksjon i årlig inntekt blir	1,2 MNOK
Tidsavgrensa hjelpe 1:1 situasjon SOS. Skal tas ut ved endring av behov.	1,0 MNOK
<b>Inndeckning drift:</b>	
<b>Økt inntekt:</b>	
Statlig overføring til kommunepsykolog	0,30 MNOK
<b>Reduserte kostnader;</b>	
NAV med flyktning	- 1,50 MNOK
Flyktning oppvekst/skule	- 2,05 MNOK
Helse + 1,7 endres til 0,7 => frigir	- 1,00 MNOK
2 % reduksjon i lønnskostnader inkl.sos.ut. i alle enhet (forbedringseffekt)	- 5,97 MNOK
0,25 % nedjustering av rente på låneporteføljen fra 2 % til 1,75 %	- 1,00 MNOK
<b>Overskytende midler blir overført til disposisjonsfond.</b>	<b>8,72 MNOK</b>

5. Skattevedtak: Kommunalt inntektsskatteøyre i samsvar med Stortinget sitt vedtak om maksimalsats. Eigedomskatt –jf. eiga sak om eigedomskatt.

6. Kommunestyret godkjenner låneramme på inntil kr 79 620 000 til investeringsformål. Låneramma skal dekka investeringsprosjekta som vert vedtekne i budsjett 2017. Ved inngåing av rammeavtalar der innkjøp krev finansiell leasing, vil kommunestyret få framlagt eiga sak.

7. Kommunestyret godkjenner i tillegg ei låneramme på kr 3 000 000 til vidare utlån, Startlån.



8. Låneopptaket og signering av lånepapir vert delegert til rådmannen. Løyvingar for vedtekne prosjekt (investeringar) som ikkje er fullført ved årsskiftet 2016/2017, vert overført til 2017 avgrensa til dei beløp som er nødvendige for å fullføra prosjekta.

9. Kommunestyret vedtar låneporteføljen til Sveio kommune (vedlegg 3). Alle lån i porteføljen kan refinansierast i inneverande år og i budsjettåret 2017. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn formålstenleg, uavhengig av opphavleg vedtak.

10. Kommunestyret vedtek å ha ei driftskreditramme på kr 20 000 000.

11. Kommunale avgifter og gebyr vert auka i tråd med handsama sak om kommunale avgifter. Avgifter og gebyr i Sveio kommune skal som hovudregel følgje prinsippet om sjølvkost. Syner her til eiga sak om kommunale avgifter.

12. Ordføraren si godtgjersle for 2017 vert sett til 90 % av stortingsrepresentantane si godtgjersle og i samsvar med KOM sak 78/07.

Røysting: Ap og FrP sitt forslag vart vedteke med 13 stemmer.

#### KOM - vedtak:

Sveio Arbeiderparti og Sveio Fremskrittsparti sitt forslag til vedtak i sak 146/16 - ØKONOMIPLAN 2017-2020:

1. Framlegg til økonomiplan 2017 - 2020 slik det går fram av vedlegg 1 til budsjettvedtaket vert vedteke med endringar som lagt inn under punkt 2,3, 4 og 6.
2. Framlegg til investeringsbudsjett for 2017 - 2020, slik det går fram av investeringsbudsjettet (vedlegg 1 til budsjettvedtaket), vert vedteke med endringane lista under.

Endring:

Investering:	2017	2018	2019
Kortholsbane	2 160 000		
Lysløype del 2	1 000 000		
Badeanlegg	20 000 000	10 000 000	
Vareheis/tilrettelegging Ryvarden	150 000		
Etablering av aktivitetsområde Sveio sentrum	- 300 000		
Traktor flyttes til 2019	- 600 000	0	600 000
Tak Førde skule flyttes til 2019	- 1 000 000	0	1 000 000
Trafikksikring	500 000		
Sum	21 910 000	10 000 000	1 600 000



Inndeckning investering:			
Økt låneopptak	19 750 000	10 000 000	1 600 000
Tomtefond	2 160 000		

Merknad til «34275 TRAFIKKSIKRING»: prioritertes i 2017 til fortsatt satsing på veglys i henhold til trafikksikringssplanen.

3. Framlegg til inntektsrammer, renter og avdrag, avsetjingar og overføringer til investeringsbudsjett for 2017 slik det går fram av budsjettkjema 1a vert vedteke med endringane under

Endring:

Reduksjon i eiendomsskatt og styrking av den sosiale profilen innføres en årlig økning av bunnfradraget med kr 200.000,- fra og med 2017. Forventa reduksjon i årlig inntekt blir kr 1.200.000,-. Statlig tilskot til kommunepsykolog gir forventa aukning av årleg inntekt med kr 300.000,-.

4. Framlegg til netto driftsrammer for driftsbudsjettet for 2017 slik det går fram av budsjettkjema 1b side 48, vert vedteke med endringane lista under. Resultatet av gjennomførte lønsforhandlingar i 2017 kan innarbeidast i rammene til rammeområda ved omfordeling frå rådmannen si ramme for avsett tilleggsløyving.

Endringar:

Driftsbudsjett:	
Ansette kommunepsykolog (100%)	0,6 MNOK
Ansette ergoterapeut (50%)	0,3 MNOK
Årlig økning av bunnfradrag i eiendomsskatt med kr. 200.000,-	
Forventa reduksjon i årlig inntekt blir	1,2 MNOK
Tidsavgrensa hjelpe 1:1 situasjon SOS. Skal tas ut ved endring av behov.	1,0 MNOK
Inndeckning drift:	
Økt inntekt:	0,30 MNOK
Statlig overføring til kommunepsykolog	0,30 MNOK
Reduserte kostnader:	- 11,52 MNOK
NAV med flyktning	- 1,50 MNOK
Flyktning oppvekst/skule	- 2,05 MNOK
Helse + 1,7 endres til 0,7 => frigir	- 1,00 MNOK
2 % reduksjon i lønnskostnader inkl.sos.ut. i alle enhet (forbedringseffekt)	- 5,97 MNOK
0,25 % nedjustering av rente på låneporteføljen fra 2 % til 1,75 %	- 1,00 MNOK
Overskytende midler blir overført til disposisjonsfond.	8,72 MNOK

5. Skattevedtak: Kommunalt inntektsskatteøyre i samsvar med Stortinget sitt vedtak om maksimaltsats. Eigedomskatt –jf. eiga sak om eigedomskatt.

6. Kommunestyret godkjenner låneramme på inntil kr 79 620 000 til investeringsformål. Låneramma skal dekka investeringsprosjekta som vert vedtekne i budsjett 2017. Ved inngåing av rammeavtalar der innkjøp krev finansiell leasing, vil kommunestyret få



framlagt eiga sak.

7. Kommunestyret godkjenner i tillegg ei låneramme på kr 3 000 000 til vidare utlån, Startlån.

8. Låneopptaket og signering av lånepapir vert delegert til rådmannen. Løyvingar for vedtekne prosjekt (investeringar) som ikkje er fullført ved årsskiftet 2016/2017, vert overført til 2017 avgrensa til dei beløp som er nødvendige for å fullføra prosjekta.

9. Kommunestyret vedtar låneporteføljen til Sveio kommune (vedlegg 3). Alle lån i porteføljen kan refinansierast i inneverande år og i budsjettåret 2017. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn formåistenleg, uavhengig av opphavleg vedtak.

10. Kommunestyret vedtek å ha ei driftskreditramme på kr 20 000 000.

11. Kommunale avgifter og gebyr vert auka i tråd med handsama sak om kommunale avgifter. Avgifter og gebyr i Sveio kommune skal som hovudregel følgje prinsippet om sjølvkost. Syner her til eiga sak om kommunale avgifter.

12. Ordføraren si godtgjersle for 2017 vert sett til 90 % av stortingsrepresentantane si godtgjersle og i samsvar med KOM sak 78/07.